15 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1994, ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 177 (680)

Ազգ

Azg
armenian daily

JMZ-ի գործ. Զախոյանը պատրաստ է վերադարձնել գումարները, եթե ապահովվի իր անվտանգությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ JMZ ֆիրմայի նախագահ Գուրգեն Զախոյանի մերձավոր ազգականը հաղորդել է, որ նախագահը ներկայումս ողջ-առողջ է։ Նա, նույն աղբյուրի համաձայն, ի վիճակի է ավանդատուներին վերադարձնել նրանց գումարները, եթե ապահովվի իր անվտանգությունը։ «Զախոյանը վախենում է, որ զրասենյակում հայտնվելուն պես իրեն սպառնում է ավանդատուների ինքնադատաստանը», ասել է Զախոյանի ազգականը։ Միեւնույն ժամանակ, դատախազականին մոտ շրջանակներում խոսում են, որ Զախոյանը, իբր թե, իրավապահ մարմինների կողմից բռնվել է «Շերեմետեւո» օդանավակայանում Մոսկվայից Բրյուսել մեկնելիս ինքնաթիռ նստելու ժամանակ։ Տարակուսանք է առաջացնում այն փաստը, որ ՀՀ ՆԳՆ մամուլի կենտրոնը, հրաժարվելով հաստատել կամ հերքել այդ տեղեկությունը, «Նոյյան տապան» գործակալությանը խորհուրդ է տվել այս հարցի կապակցությամբ դիմել «Արմենպրես» գործակալությանը։

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Կազիմիրով. Մեծ համաձայնագիրը քննարկվում է կետ առ կետ

Զինյալ հակամարտության դադարեցման համաձայնագիրն ստորագրելու պահին առավել նպատակահարմար է թվում Լեռնային Ղարաբաղին նվիրված եռակողմ բարձրաստիճան հանդիպման անցկացումն Ադրբեջանի, Հայաստանի եւ Ռուսաստանի նախագահների մասնակցությամբ։ Սեպտեմբերի 13-ին Մոսկվայում այդ կարծիքն է հայտնել Լեռնային Ղարաբաղի գծով Ռուսաստանի Դաշնության նախագահի հատուկ ներկայացուցիչ Վլադիմիր Կազիմիրովը ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին։

Կոնսուլտացիաների հերթական փուլը վերսկսվել է անցած շաբաթ օրը Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների շաբաթվա վերջին Ռուսաստանի մայրաքաղաքում կայացած հանդիպումից անմիջապես հետո, որոնց մասնակցում էր Ռուսաստանի Դաշնության արտաքին գործերի նախարար Անդրեյ Կոզիրեւը։

Բանակցությունների գործընթացի փաստորեն շոշափելի արդյունքների թվին Վ. Կազիմիրովը դասել է այն պայմանավորվածության իրագործումը, որ հակամարտ կողմերը փոխադարձաբար վերադարձնելու են Ադրբեջանի, Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի տարածքում պահվող կամ կալանքի տակ գտնվող կանանց ու երեխաներին։ Նրանց անունները առկա են Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի հատուկ ցուցակներում։ Այնուհետեւ անդրադառնալով զինված հակամարտությունը դադարեցնելու համաձայնագրի տեքստի վրա աշխատանքի ավարտման հեռանկարներին, Կազիմիրովը նշել է, որ բանակցությունների մասնակիցներն իրենց առջեւ «ժամանակի կորստի շրջանակներ» չեն դնում։ Փաստաթղթի նախագիծը հանգամանորեն քննարկվում է կետ առ կետ։ Գլխավորը, ընդգծել է Ռուսաստանի Դաշնության նախագահի հատուկ ներկայացուցիչը, իրավական փաստաթուղթ մշակելն է, որն իրավաբանորեն ամրագրեր կրակը եւ ռազմական գործողությունները դադարեցնելու համաձայնությունները։ Դրանով իսկ անհրաժեշտ հիմք կստեղծվի խաղաղ կարգավորման երկրորդ փուլի շրջանակներում աշխատանքներ ծավալելու այնպիսի հիմնական ուղղություններով, ինչպես զբաղեցրած տարածքների ազատումը, գերիների ու պատանդների փոխանակումը, էներգացանցերի եւ փոխադրական հաղորդակցությունների գործունեության վերսկսումը, գաղթականների վերադարձը նախկին բնակության մշտական վայրեր։

Վ. Կազիմիրովի ասելով, երրորդ փուլը կդառնա Լեռնային Ղարաբաղի իրավական կարգավիճակի շուրջ բանակցությունների սկսելը։

Ռուսաստանի միջնորդությամբ Մոսկվայում վարվող բանակցությունների մակարդակն ու մասնակիցների կազմը չի փոխվել ընթացիկ տարվա օգոստոսի սկզբից ի վեր։ Դրանք են Ադրբեջանի եւ Հայաստանի արտաքին գործերի փոխնախարարներ Թոֆիկ Զուլֆուգարովը եւ Էդվարդ Զուլոյանը, ինչպես նաեւ Հայաստանում Լեռնային Ղարաբաղի ներկայացուցիչ Մանվել Սարգսյանը։ Պատվիրակությունների ղեկավարներն իրենց բարձրագույն ղեկավարներից գրավոր լիազորություններ ունեն համաձայնեցնելու համաձայնագրի նախագիծը։ Որպես միջազգային դիտորդներ ներկա են Եվրախորհրդակցության Մինսկի խմբի, ԱՊՀ-ի գործադիր քարտուղարության եւ ԱՊՀ միջխորհրդարանական վեհաժողովի լիազոր ներկայացուցիչները։

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՆԵՐՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Աջերն ու ձախերը միավորվում են մեկ տանիքի տակ

Պետականության կայացմանը խանգարում է միայն Կոմկո՞ւսը

ՊԱՎՈՍ ՍԱՏՐՅԱՆ

«Մենք մտահոգված ենք Հայաստանի անկախ պետականության կայացման ներկա վիճակով, այն սպառնալիքներով, որ ուղղված են պետականության դեմ եւ դրա համար էլ միավորվել ենք», այսպես կարելի է գնահատել երեկ Գերագույն խորհրդում կայացած վեց հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների մամուլի ասուլիսի հիմնական նպատակը։

Ասուլիսի մասնակիցների մեծ մասը ոչ միայն նշեցին, թե վաղ է խոսել որեւէ դաշինքի կայացման մասին, այլեւ նրանցից ոմանք շեշտեցին, որ իրենք ոչ թե աջ են, այլ ձախ։ Մասնավորապես Սոցիալ-դեմոկրատ հնչակյան կուսակցության ղեկավար Եղիա Նաջարյանը նշեց, թե ՍԴՀԿ-ն ձախ կուսակցություն է, թեեւ ձախության մանկական հիվանդությամբ չի տառապում եւ միացել է հայտարարությանը միմիայն պետականությանը աջակցություն ցույց տալու մտադրությամբ։ Քրիստոնեա-դեմոկրատական միության անունից Ազատ Արշակյանը հայտարարեց, թե իրենք միջազգային ընդունված չափանիշներով աջ են, եւ չի բացառվում, որ մոտ ապագայում փոխհամաձայնությամբ ստեղծված համատեղ հայտարարության մասնակիցների թիվն ավելանա եւ դառնա դաշինք։ ՀՌԱԿ փոխնախագահ Կարեն Կոստանդյանը նշեց, որ թեեւ դասական լիբերալ-դեմոկրատիայի սկզբունքներից ելնելով ռամկավարները նույնպես աջ են, բայց վաղաժամ է խոսել դաշինքի մասին։ Միաժամանակ նա ասաց, որ համաձայն չէ Ազատ Արշակյանի այն դիրքորոշմանը, թե միայն այստեղ հավաքվածներն են Հայաստանի պետականության կայացման կողմնակից կուսակցություններ։ Հայոց համազգային շարժման վարչության նախագահ Տեր Հուսիկ Լազարյանը նշեց, թե ՀՀՇ-ն աջ է, լիբերալ-դեմոկրատական ուղղվածությամբ, եւ իր կարծիքով, նոր դաշինքը կդառնա ապագա ընտրությունների հիմքը։ Հանրապետական կուսակցության նախագահ Աշոտ Նավասարդյանն անհասկանալի համարեց աջի կամ ձախի դիտարկումը Հայաստանի ներկա պայմաններում։

«Առհասարակ, որ մենք աջ ենք ազգային արժեքների տեսանկյունից, միանշանակ է», ասաց նա։ «Մշակութային Հայաստան» միության ներկայացուցիչ Հովհաննես Թոփուզյանը, որը խոսեց 400 գիտության դոկտորների ու ակադեմիկոսների անունից, շեշտեց, թե իրենք ավելի մոտ են աջերին եւ դեմ են հեղափոխություններին։ Անկախ պետականության հաստատումը նրանք տեսնում են տնտեսական կառույցների վերականգնման միջոցով։

Մամուլի ասուլիսի վեց մասնակիցներն էլ միաձայն նշեցին, թե այո՛, կա այն քաղաքական ուժերի խումբը, որը խանգարում է Հայաստանի անկախ պետականության կայացմանը։ Սակայն, համարձակվեցին նշել միայն Կոմկուսի անունը, համարելով, որ կոմունիստները համադաշնություն են ուզում կազմել Ռուսաստանի հետ։

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Ալիեւն ավելի շատ օգնություն է պահանջում Թուրքիայից

ԱԻՏ, 13 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ։ Գերմանական ԴՊԱ մամուլի ծառայությունը հենվելով թուրքական Անատոլիա լրատու գործակալության հաղորդումների վրա, նշում է, որ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը սեպտեմբերի 12-ին Բաքվում մի խումբ թուրք լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ հայտարարել է, որ Թուրքիան պատրաստ է ավելի շատ տնտեսական օգնություն ցույց տալ իր երկրին, որը շարունակում է Լեռնային Ղարաբաղի հարցի շուրջ հակամարտության մեջ լինել Հայաստանի հետ։ «Որպես եղբայր եւ բարեկամ, Թուրքիան պատրաստ է ավելի շատ ներդրումներ կատարել, նույնիսկ զենք մատակարարել, բայց չի անում», նշել է նա, ավելացնելով, որ երկու երկրների միջեւ կնքված ռազմական համաձայնագիրը, ըստ որի սպերի հրամանատարները մարզվում են Թուրքիայում, իսկ թուրք ռազմախորհրդատուներն աշխատում Բաքվում, իրեն չի արդարացնում։ «Պատերազմի մեջ եղող մի երկրի համար այսքանն անկասկած բավարար չէ։ Թուրքիան փաստորեն Ադրբեջանին ռազմական օգնություն չի ցուցաբերում», հայտարարել է Ալիեւը, նշելով, որ Հայաստանում վայրէջք են կատարում օրական 40-50 ինքնաթիռ, որոնցից մի քանիսը զենք են տեղափոխում այնտեղ։ «Թե չէ, ինչպես կարող էին հայերը շարունակել կռիվը», հարց է տվել նա։ Լրագրողների այն հարցին, թե, իր կարծիքով որտեղից էին Հայաստան բերվում զենքերը, Ալիեւը պատասխանել է. «Միգուցե Ռուսաստանից, միգուցե այլ վայրերից»։

■ ***Ադրբեջանն ընդդեմ Հայաստանի ԱԷԿ-ի։*** *«ՄԱԳԱՏԷ-ի պատվիրակության Ադրբեջան կատարած այցը մեզ հնարավորություն տվեց անմիջականորեն մասնագետներին հայտնել Հայաստանի ատոմակայանի վերագործարկման առթիվ մեր մտահոգությունը եւ ասել, որ ադրբեջանցի գիտնականների կարծիքը կազդի այդ խնդրի նկատմամբ ՄԱԳԱՏԷ-ի վերաբերմունքի վրա», չորեքշաբթի Բաքվում «Թուրան» տեղեկատվական գործակալությանը հայտարարեց Ադրբեջանի բնապահպանության պետական կոմիտեի բնօգտագործման բաժնի պետ Ֆիքրեթ Ջաֆարովը։ Նա Մեծամորի ԱԷԿ-ի գործարկումը անվանեց «քաղաքական անտրամաբանական փորձ», որը Հայաստանի արտաքին շրջանակները ձեռնարկում են համաշխարհային քննարկումից անհրաժեշտ տնտեսական օգնություն ստանալու համար»։*

■ ***Նոյեմբերից կգործի ծովային իրավունքի նոր համաձայնագիրը։*** *«Թուրքիայի ձայն» ռադիոկայանի սեպտեմբերի 12-ի հաղորդման համաձայն, նոյեմբերի 16-ից ուժի մեջ կմտնի ծովային իրավունքին վերաբերող միջազգային համաձայնագիր։ Այն ստորագրած Հունաստանը իրավունք է ստացել իր տարածքային ջրերը 12 մղոնի հասցնելու հարցը։ Թուրքական թերթերը գրում են, որ Թուրքիան դա համարում է պատերազմի պատճառ։*

ՏԱՄԱՌՈՏ

Շեւարդնաձեն ռուս խաղաղարարների սպանությունը համարեց սադրանք

ԹԲԻԼԻՍԻ, 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ ՍՆԱՐԿ։ Վրաստանի պետության ղեկավար Էդուարդ Շեւարդնաձեն իր այսօրվա հրամանագրում երկու ռուս խաղաղարարների սպանությունը գնահատում է որպես սադրիչ քայլ, որը միտված է հաշտության ձախողմանը։ Ինչպես արդեն հաղորդվել է, սեպտեմբերի 12-ի գիշերը Գալիի շրջանում ականանետից գնդակոծման հետեւանքով զոհվել են երկու սպաներ, իսկ մեկը ծանր վիրավորվել է։ «Չնայած այն բանին, որ այսօր Վրաստանի վարչական մարմինները չեն վերահսկում հանրապետության այն շրջանը, որտեղ պատահեց վանդալիզմի այդ քայլը, Վրաստանի դատախազությանը, ՆԳ նախարարությանը, անվտանգության ծառայությանը հանձնարարում եմ իրենց բոլոր հնարավորություններն օգտագործել եւ արտակարգ միջոցներ ձեռնարկել՝ համագործության հետ կապված բոլոր հանգամանքների արագ բացահայտման ու հետաքննության համար», նշված է հրամանագրում։

Ռադիոակտիվ «տենդը» հասավ Բուլղարիա

ՍՈՖԻԱ, 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ։ Բուլղարիայի ոստիկանությունը ձերբակալել է երկու անձանց, որոնք մեղադրվում են ռադիոակտիվ նյութեր, այդ թվում՝ ուրան եւ պլուտոնիում պահելու համար։ Դեսպանատունն այժմ փորձում է պարզել, թե այդ նյութերը մաքսանենգ ճանապարհո՞վ են հասել Բուլղարիա, թե՞ ձեռք են բերվել տեղի լաբորատորիաներում։

ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԵԱՀԽ-ն քննարկում է իր դերը Ռուսաստանի խաղաղարար գործողություններում

ՄՅՈՒՆԽԵՆ, 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Ինչպես այսօր հաղորդեց «Ազատություն» ռադիոկայանը, Պրահայում ԵԱՀԽ խորհրդաժողովի մասնակիցները քննարկում են նախկին ԽՍՀՄ թեժ կետերում ԵԱՀԽ-ի խաղաղարար գործողությունները։ Խոսվում է Ռուսաստանի խաղաղարար գործողություններում ԵԱՀԽ դերի, ինչպես նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի խնդրի մասին, որտեղ Ռուսաստանը սեփական հաշտության բանակցություններ է նախաձեռնել ԵԱՀԽ-ից անկախ։ Վիեննայում անցկացվում է ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի հանդիպում։ Ռուսաստանը չի մասնակցում դրան։ ԵԱՀԽ պաշտոնական անձինք հայտնեցին, որ Մինսկի խմբի 11 անդամներից անհայտ պատճառներով բացակայում էր միայն Ռուսաստանը։ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի ներկայացուցիչներն ասացին, որ իրենց նախապես չէին հայտնել Վլադիմիր Կազիմիրովի բացակայության մասին։ Ավելի վաղ ակնկալվում էր, թե Ռուսաստանը Վիեննայում հաշվետվություն կներկայացնի Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների մոսկովյան բանակցությունների մասին։

Իսլամական կոնֆերանսը դատապարտեց Հայաստանի ագրեսիան

ԲԱՔՈՒ, 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Ադրբեջանի փոխարտգործնախարար Արազ [illegible] հայտնեց, որ Իսլամական կոնֆերանս կազմակերպության Իսլամաբադում անցկացված խորհրդաժողովը բանաձեւով դատապարտել է Ադրբեջանի նկատմամբ Հայաստանի ագրեսիան, որը համարվում է մարդկության դեմ ուղղված հանցագործություն։ Բանաձեւը պահանջում է ՄԱԿ-ի անվտանգության խորհրդի բանաձեւերի համաձայն, անհապաղ, լիովին եւ անվերապահորեն դուրս բերել հայկական բոլոր կազմավորումներն ու ուժերն Ադրբեջանի տարածքից, այդ թվում Լաչինից եւ Շուշիից։ Փաստաթուղթը ՄԱԿ-ի անվտանգության խորհրդին կոչ է անում ընդունել Ադրբեջանի դեմ ագրեսիայի գոյությունը, դատապարտել այն եւ ձեռնարկել զորեղ միջոցներ։ Իսլամական կոնֆերանս կազմակերպությունը որոշեց մարդասիրական օգնություն տրամադրել Ադրբեջանին։

■ ***Տավուշ-աղստաֆայական սահմանում.*** *Ինչպես հաղորդում են Իջեւանի սահմանապահ ջոկատի շտաբից, իրավիճակը մնում է լարված։ Երեկ գիշերը ժամը 21-ին անհայտ անձինք հրացանից գնդակոծել են Իջեւանի սահմանապահ ջոկատի սահմանամերձ ուղեկալի տունը։ Երեկ, գիշերը ժամը 1-ին, նույն ջոկատի երրորդ եւ չորրորդ ուղեկալներում սահմանապահները կանխել են զինյալների Աղստաֆայից Տավուշյան անցնելու փորձերը։ Երեկ, առավոտյան 8.30-ին, Իջեւանի սահմանապահ ջոկատի առաջին ուղեկալի տեղամասում Աղստաֆայից գնդակոծվել է սահմանապահ կարգախումբը։ Սահմանապահներից մեկը թեթեւ վիրավորվել է։* [illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ԵՐԿՈՒ ՕՐ ԱՌԱՋ

ՅՈՒՆԻՍԵՖ-ի ղեկավարներից մեկը Հայաստանում

Սեպտեմբերի 13-ին Հայաստան ժամանեց Կենտրոնական եւ Արեւելյան Եվրոպայի, ԱՊՀ, Բալթյան երկրների եւ Աֆղանստանի գործերով զբաղվող ՅՈՒՆԻՍԵՖ-ի տարածաշրջանային տնօրեն Ռիչարդ Ռիդը: Նույն օրը նա հանդիպել է ՄԱԿ-ի հայկական ներկայացուցչության ղեկավարության հետ:

Հայաստանում ՅՈՒՆԻՍԵՖ-ի ներկայացուցչության մամուլի ծառայության տեղեկության համաձայն, նախատեսվում են Ռիչարդ Ռիդի հանդիպումները հանրապետության ղեկավարության հետ՝ երեխաների իրավունքների պաշտպանության կոնվենցիայի համալիր միջոցառումների եւ մոնիտորինգի իրականացման փոխադարձ պարտավորությունների, Հայաստանում ՅՈՒՆԻՍԵՖ-ի գործողությունների հնգամյա պլանի (1995-1999 թթ.) քննարկման համար:

Սեպտեմբերի 17-ին Ռիդը Հայաստանից կմեկնի Վրաստան:

1993 թվականի ամռանը երեխաների իրավունքների պաշտպանության վերաբերյալ կոնվենցիան Հայաստանի խորհրդարանի կողմից վավերացվելուց հետո, 1994 թվականի հուլիսին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն իր ստորագրությունն է դրել 90-ական թվականներին երեխաների գոյատեւման, պաշտպանության եւ զարգացման վերաբերյալ Համաշխարհային հռչակագրի եւ դրա իրականացման գործողությունների ծրագրի տակ: ՅՈՒՆԻՍԵՖ-ը պատրաստակամություն է հայտնել ամեն տեսակի աջակցություն ցուցաբերել մինչեւ 2000 թվականն ընկած ժամանակահատվածում Հայաստանի երեխաների պաշտպանության գործողությունների ազգային ծրագրին: Այս կապակցությամբ առաջացել է Համաշխարհային հռչակագիր ընդունած պետությունների ղեկավարների հանդիպման արդյունքների գործողությունների ազգային ծրագրի պլանավորման քննարկման անհրաժեշտությունը:

■ ***ՀՀ ԱԳ նախարարն ընդունեց ՌԴ-ում Ճապոնիայի դեսպանին:*** *Սեպտեմբերի 13-ին ՀՀ ԱԳ նախարար Վահան Փափազյանն ընդունեց երկօրյա այցով Երեւան ժամանած ՌԴ-ում Ճապոնիայի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Կոձի Վատանաբեի հավատարմագրերի պատճենները: Զրույցի ընթացքում քննարկվեցին հայ-ճապոնական հարաբերությունները եւ դրանց զարգացման հեռանկարները:* ԵՏ

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Լորդ Էվրբերի. Հայաստանում քրդական ճամբարները հիվանդ երեւակայության արդյունք են

«Թեեւ Մեծ Բրիտանիան ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի անդամ չէ, բայց այնուհանդերձ կփորձի իր ազդեցությունն օգտագործել ԵԱՀԽ շրջանակներում ղարաբաղյան խնդրի կարգավորման ընթացքին», այս հայտարարությամբ հրեց Ամերիկայի Հայկական համագումարի տեղեկատվական կենտրոնի կազմակերպած մամուլի ասուլիսում հանդես եկավ Մեծ Բրիտանիայի լորդերի պալատի մարդու իրավունքների հարցերով հանձնաժողովի նախագահ Էրիկ Էվրբերին, որը մեկշաբաթյա այցով գտնվում էր Հայաստանում եւ Լեռնային Ղարաբաղում: Լորդ Էվրբերին ոչ միայն հասցրել է ծանոթանալ հայ ժողովրդի հոգեւոր արժեքներին, այլեւ լինելով Ղարաբաղում, տեսել է ադրբեջանցիների կողմից օգտագործված ամերիկյան, թուրքական, հարավսլավական եւ արեւմտյան այլ զինատեսակների նմուշներ, որոնց մատակարարումը արգելվել է դեռեւս 1993 թվականի նոյեմբերին ԵԱՀԽ-ի ընդունած որոշմամբ, ըստ որի արգելվում է հակամարտող կողմերին զենք մատակարարել: «ԱՄՆ-ը պետք է պատասխանատվություն ստանձնի զենքի հոսքը դադարեցնելու համար», ասաց լորդ Էվրբերին: Նրա կարծիքով, միջազգային կազմակերպությունների խնդիրը պետք է լինի նաեւ գերիների իրավիճակի ուսումնասիրումը, քանի որ Ադրբեջանում անցկացրած գերությունից վերադարձած շատ հայեր բողոքել են իրենց վիճակից:

Լորդ Էվրբերին համոզված է, որ որեւէ լուծում կարելի է գտնել միայն այն դեպքում, երբ հաշվի առնվի Լեռնային Ղարաբաղի կարծիքը: Սակայն ավելի հեշտ կլինի հասնել խնդրի վերջնական լուծմանը, երբ կողմերի միջեւ հաստատվի փոխվստահության մթնոլորտ: Այդ հարցում, լորդ Էվրբերին կարեւորեց Ռուսաստանի եւ ԵԱՀԽ-ի խաղաղարարական ծրագրերի ներդաշնակումը:

Ու թեեւ լորդը համաձայն էր, թե միշտ էլ ՄԱԿ-ի ընդունած փաստաթղթերում եւ միջազգային պրակտիկայում ինքնորոշման եւ սահմանների անխախտելիության սկզբունքները հակասության մեջ են եղել, բայց վերջին սկզբունքը քանի գնում հետ է մղվում, օրինակ, ինչպես Բոսնիայում եւ Հայիթիում:

«Իսկ Լեռնային Ղարաբաղի պարագայում մարդիկ իրենց ինքնորոշումը կարողանում են պահպանել ռազմական միջոցներով», ասաց նա:

Լորդ Էվրբերին համաձայնեց, որ Մեծ Բրիտանիան ավելի սերտ հարաբերությունների մեջ է Բաքվի հետ, այնտեղ ունի ներկայացուցչություն, հետաքրքրված է նավթով, իսկ Հայաստանում չունի անգամ ներկայացուցիչ:

«Ես համոզված եմ, որ այդ բացը պետք է լրացվի», ասաց նա, նշելով, որ Լոնդոն վերադառնալուն պես պետք է այդ հարցը բարձրացնի: «Ցավալի է, որ տնտեսական շահերը ավելի բարձր են դասվում», ասաց նա, հույս հայտնելով, թե մի օր հայ-բրիտանական կապերը կսերտանան: Արդյոք հնարավոր եղա՞վ լորդին Հայաստանում կամ Ղարաբաղում հայտնաբերել Քրդական բանվորական կուսակցության ճամբարներ, որոնք այդքան շահարկվում են Թուրքիայի կողմից: Այս հարցի առթիվ լորդն ասաց, թե Թուրքիան հիմնականում մեղադրում էր, թե Լաչինում կան ՔԲԿ-ի ճամբարներ, եւ այնտեղ է եղել ՔԲԿ-ի ղեկավար Աբդուլլահ Օջալանը: «Դա ինչ-որ մեկի հիվանդ երեւակայության արդյունքն է, քանի որ Լաչինում որեւէ մեկը չի ապրում», ասաց նա: Փաստն այն է, որ քուրդ բնակչությունը վաղուց թողել է այդ շրջանը եւ իր [illegible], ապաստան է գտել Մոսկվայում», շարունակեց լորդը: Նրա կարծիքով, սովորական երեւույթ է, երբ քաղաքական մամուլը դիմում է նման հորինված պատմությունների, որոնք լուրջ չպետք է ընդունվեն:

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

ՍՓՅՈՒՌՔ

Ամերիկահայերը կպաշտպանեն Ջիմ Դիքսի թեկնածությունը

Ինչպես հաղորդում են Ամերիկայի Հայկական ազգային կոմիտեից (Հայ դատի հանձնախումբը), ամերիկահայերի համայնքի բարեկամ Ջիմ Դիքսը բարձր ռեյտինգ է ստացել ընտրություններում եւ կարող է խորհրդարանական մանդատից զրկել ամերիկահայ ընտրողների մոտ հակառակորդ կոնգրեսական Գրեգ Լաֆլինին:

«Տեխասի Հայկական ազգային կոմիտեն 14-րդ օկրուգի մանդատի համար պայքարում աջակցում է Ջիմ Դիքսի նախընտրական արշավին: Մենք ուրախ ենք, որ նա Լաֆլինի դեմ պայքարում բավականին առաջ է անցել եւ անհամբերությամբ ենք սպասում եկող [illegible]կան, երբ կաշխատենք նրա Կոնգրեսում մեր ներկայացուցչի հետ: Ջիմ Դիքսն արժանի է մեր աջակցությանը եւ մենք ամերիկահայերին կոչ ենք անում օժանդակել նրա ընտրարշավին», հայտարարել է Տեխասի ՀԱԿ-ի նախագահ Նեդ Դայանյանը: Կոնգրեսական Գրեգ Լաֆլինը, երբ խոսվում էր ամերիկահայ ընտրողներին հետաքրքրող հարցերի շուրջ, եղել էր ընդդեմ դրանց: Նա նաեւ դեմ է եղել հայերի 1915 թվականի ցեղասպանության ճանաչմանը: Չնայած Թուրքիայում տեղի ունեցող մարդու իրավունքների պարբերական խախտումներին, Գրեգ Լաֆլինը կողմնակից է ամերիկյան օգնությունը մեծ չափերով Թուրքիային հատկացնելուն: 1992 թվականին նա փորձում էր վերացնել Ադրբեջանին ամերիկյան օգնության ցուցաբերման վրա Կոնգրեսի դրած սահմանափակումները եւ վերջերս աջակցել է այս արգելքը բացառող օրենսդրության հաստատմանը:

Մինչդեռ, այս տարվա մարտ ամսին Ջիմ Դիքսը քննարկել է Ադրբեջանի համար նախատեսված ամերիկյան մարդասիրական օգնության վրա եղած արգելքի շարունակման համար: ԱՀԱԿ-ին ուղղված հայտարարության մեջ նա ասել է. «Մինչեւ այն ժամանակը, քանի դեռ ագրեսիայի դադարեցման պայմանները չեն բավարարվել, ԱՄՆ-ի օգնությունը Ադրբեջանին չպետք է վերականգնվի: Միայն այդ ժամանակ Ադրբեջանը կդադարեցնի հարեւան երկրների նկատմամբ իր ագրեսիան եւ ջանքեր կգործադրի ազատության աջակցման գործում, եւ ամերիկյան քաղաքականությունը կփոխվի»:

Ջիմ Դիքսը ԱՀԱԿ-ի լրագրողներին տված հարցազրույցի ժամանակ հայտնել է, որ կաջակցի հայ ընտրողներին: Նա աջակցում է Լեռնային Ղարաբաղի ինքնորոշման իրավունքին եւ հանդես է գալիս հայերի 1915 թվականի ցեղասպանության ճանաչման օգտին: ԵՏ

ԵՐԵՎԱՆ

Վախճանվեց Սեյրան Խաթլամաջյանը

Սեպտեմբերի լույս 14-ի գիշերը Երեւանում, 57 տարեկան հասակում հանկարծամահ է եղել գեղանկարիչ Սեյրան Խաթլամաջյանը: Հայկական կերպարվեստի միջին սերունդը ներկայացնող արվեստագետի արմատները Նոր Նախիջեւանից են: Երեւանում ուսմանը զուգընթաց ապագա նկարիչը Սարյանի արվեստանոցի մշտական հաճախորդն էր ու նրա զրուցակիցներից: Այդ հանդիպումներն էլ կարեւոր դեր են խաղացել նրա ինքնատիպ արվեստի ձեւավորման գործում: Խաթլամաջյանի ստեղծագործությունները բազմիցս ներկայացվել են հանրապետական եւ միջազգային ցուցահանդեսներում, նկարիչը մի քանի անհատական ցուցահանդեսներ է ունեցել Երեւանում: Նրա գործերը պահվում են տարբեր թանգարաններում ու ֆոնդերում, ինչպես նաեւ մասնավոր հավաքածուներում: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Տեր-Պետրոսյանը արձակուրդ չի գնում

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԿ: Այս տարի Հայաստանի նախագահն արձակուրդ չի գնում, հայտնեց նախագահի մամուլի քարտուղարի պաշտոնակատար Լեւոն Զուրաբյանը: Նրա խոսքերով, նախագահը շատ գործեր ունի: Այն մասին, թե հանրապետության ղեկավարը երբ է մտադիր հանգստանալ, նրա աշխատակազմում չգիտեն: «Ըստ երեւույթին նախագահը գտնում է, որ աշխատունակությունը կարելի է պահպանել առանց արձակուրդի», ասաց Զուրաբյանը:

ԱՆՑՈՒԴԱՐՁ

Ադրբեջանի լրատվության միջոցները չեն նպաստում կարգավորմանը

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԿ: Ադրբեջանի զանգվածային լրատվության միջոցները չեն նպաստում հայ ժողովրդի հանդեպ իրենց իսկ ստեղծած թշնամանքի մթնոլորտի հաղթահարմանը, այսօր հայտարարեց ՀՀ հատուկ ծրագրերի պետվարչության լրատվության բաժնի պետ Ալեքսանդր Գրիգորյանը: Նա մասնավորապես նշեց, որ ի տարբերություն Հայաստանի լրատվության միջոցների, որոնք փորձում են այս կամ այն չափով արտացոլել հարեւան հանրապետության կյանքի բոլոր կողմերը, Ադրբեջանի ինչպես պաշտոնական, այնպես էլ ընդդիմադիր մամուլը դարձյալ չի կարողանում ազատվել շրջանի դեմքերի ավելորդ հուզական ու միակողմանի գնահատումներից: Ընդսմին մարդկանց ուզում են վստահություն ներշնչել, թե իրենք կարող են Ղարաբաղի խնդիրը լուծել ռազմական ուղիով:

Որպես օրինակ, Գրիգորյանը նշեց Բաքվի ռադիոյով ամեն օր հեռարձակվող «Ինամ» («Հավատ») ռազմահայրենասիրական ծրագիրը, որը, իր կարծիքով, հիմնականում ուղղված է ադրբեջանցի ժողովրդի մեջ ռազմատենչ, հակահայկական տրամադրությունների պահպանմանը: Ավելին, շարունակեց Գրիգորյանը, վերջին հաղորդումներում բացահայտ կոչ է արվում արդեն չորս ամիս շարունակվող ճակատային անդորրն օգտագործել ադրբեջանական բանակի ամրապնդման համար:

Գրիգորյանի կարծիքով, քանի դեռ Ղարաբաղի խնդրին առնչվող բանակցություններն Ադրբեջանում չեն արտացոլվել համապատասխան կառուցողական ու զուսպ տոնայնությամբ, դժվար կլինի հավատալ խնդրի խաղաղ լուծման պատրաստակամության վերաբերյալ Բաքվի իշխանությունների հայտարարությունների անկեղծությանը:

Կարգավորված տնտեսությունը դեմ անօրինական հարստացմանը

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԿ: Հայաստանում քաղաքական իշխանությանը մասնակցող մարդկանց մեծ մասն արդեն բավականաչափ միջոցներ ունի տնտեսական իշխանության հավակնելու համար: Ուստի հանրապետությունում սեփականաշնորհումը հաջող կընթանա, հայտարարեց Հայաստանի առեւտրաարդյունաբերական պալատի վարչության նախագահ Ստանիսլավ Բաբայանը: Ելույթ ունենալով գիտաարդյունաբերական եւ քաղաքացիական միության խորհրդաժողովում, նա հիշեցրեց, որ մի քանի տարի առաջ Հայաստանը նախկին միութենական հանրապետությունների մեջ առաջիններից մեկն էր, որ ձեռնարկեց սեփականաշնորհման ծրագիր: «Բայց այն ժամանակ սեփականաշնորհումը կասեցվեց, քանի որ իշխանավորները ոչինչ չէին ստանա», ասաց նա:

Ստանիսլավ Բաբայանը բարձր գնահատեց հայ ձեռնարկատերերի կարողությունները, որոնք «վերջին 3-4 տարում սովորեցին ճեղքել շրջափակումը»: Դրա հետ մեկտեղ նա ընդգծեց, որ իշխանությունները շահագրգռված չեն տնտեսական կարգ ու կանոնի հաստատմամբ, քանի որ, իր կարծիքով, «կարգավորված տնտեսությունը խանգարում է կապիտալի անօրինական կուտակմանը»:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Կաթողիկոսի արխիվը կմնա Էջմիածնում

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Արժանահիշատակ Վեհափառ հայրապետ Վազգեն Առաջինի անձնական արխիվը կմնա Էջմիածնում, ընդ որում, բավականին երկար ժամանակով: Տեղեկացնելով այս մասին՝ Շիրակի թեմի առաջնորդ Գրիգորիս արքեպիսկոպոս Բունիաթյանը նման որոշումը բացատրեց դրա խիստ անհրաժեշտությամբ. եկեղեցու հետագա գործունեությունը կարգավորելու եւ արխիվում եղած մեծ թվով փաստաթղթերի աշխատանքային բովանդակությունից անհրաժեշտ տեղեկություններ քաղելու նպատակով:

Արցախյան շարժման առաջին չորս տարիների ընթացքում զոհվել է 752 մարդ

1988-ից մինչեւ 1992-ի հունվարի 16 ընկած ժամանակահատվածում Հայաստանում եւ Արցախում զոհվել է 752 ազատամարտիկ, զինծառայող եւ խաղաղ բնակիչ: Այս մասին տեղեկացնում է Գթասրտության հայկական ֆոնդի եւ ՀՀ պաշտպանության նախարարության համատեղ նախաձեռնությամբ վերջերս լույս տեսած Անդրանիկ Արշակյանի «Մահ չիմացյալ՝ մահ, մահ իմացյալ՝ անմահություն» գիրք-հուշամատյանը: Գրքում զետեղված են զոհվածների լուսանկարները, նրանց կենսագրական տվյալները: Գիրքը սկսվում է Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Վազգեն Ա կաթողիկոսի օրհնության խոսքով: Ինչպես ասաց գրքի հեղինակը, փաստերի ներկայացմանը զուգահեռ նա աշխատել է նաեւ ցույց տալ յուրաքանչյուր զոհվածի անհատական կերպարը: ԵՏ

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Բրինձ. գուցե... 250 գրամ

Խորհրդային շրջանի Զեյթուն թաղամասի թիվ 774 խանութը, որ սպասարկում է 5.700 բնակչի, սեպտեմբերի 12-ի կեսօրին գնորդներին սկսեց բացատրել, որ «այլեւս բրինձ չի լինի»: Վաճառողուհի տիկին Գոհարը նաեւ ավելացրեց, որ քարտերի վրա նշված ժամկետը մինչեւ սեպտեմբերի 1, նույնիսկ երկարացվել է մեկ շաբաթով: Բացատրությունը բացատրություն, բայց մարդիկ իրենց հասնելիք 500 գրամ բրնձից զրկվելու միտք չունեին: Ի վերջո, թիվ 7 սննդառուից պրն. Զոռնաչյանը հայտնեց, որ քարտերով բրնձի վաճառքի ժամկետը երկարացվել է մինչեւ 15-ը: Հազիվ թե այդ ժամանակամիջոցում ավելի քան 600 բնակիչ կարողանա գնել նախատեսված սննդամթերքը, քանի որ, տնտեսուհիների բացատրությամբ, այժմ ողջ ուշադրությունն ու եղած չնչին միջոցները տրամադրվել են բանջարեղենի պահածոյացմանը, իսկ դա այնքան էլ թեթեւ գործ չէ. մեկ կափարիչն արժե 12 դրամ եւ 1 կգ բրնձի գումարով կարելի է գնել գրեթե 3 կափարիչ:

Կառավարության համապատասխան օղակները գուցե դիմեն առավել արդյունավետ «նորարարության», սահմանված ժամանակամիջոցում չվաճառված բրինձը նորից վերաբաշխեն բնակչությանը՝ ի՞նչ կա որ, «գուցե 250 գրամով»: Յու. Ս.

■ ***Ստորգետնյա ցնցում:*** *Սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայության դիտակայաններում սեպտեմբերի 14-ին, տեղական ժամանակով ժամը 10:04-ին գրանցվել է երկրաշարժ: Ստորգետնյա ցնցման էպիկենտրոնը, որի ուժգնությունը եղել է 5 բալ, գտնվում է Թուրքիայի Սարիղամիշ քաղաքի շրջակայքում:* ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7-8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ ձեւաւորումը ՊԱՒԷԼ ՊԱԼՈՒԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածք «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՇՐՋԱՆ ԱՊՀ

Զորավարական հրադադարակոմ գտնվող Ղարաբաղում անցնում ամառվա ընթացքում ավելի քան կատարված զինված հակամարտության դադարեցման համաձայնագրի նախագծի վրա: Երեք հիմնական մասնակիցներից Բաքվից, Երեւանից եւ Ստեփանակերտից բացի, բանակցությունների սեղանի շուրջ նստած է նաեւ ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի վասիլյան անձը:

Մեկշաբաթյա աշխատանքի ընթացքում հաջողվեց առաջ շարժվել թե շատ առ շատ կրկնում են այն, ինչ ստեղծվել էր Ռուսաստանի ԱԳՆ-ում: Հիմա, երբ գործը շարժվել է մեռյալ կետից, ռուս դիվանագետները տագնապով դիտում են, թե ինչպես իրենցից խլում են «հաշտարարի բիկնոցը»: Վերանվանումը լուս էության ձեւական գործ է, բայց դրա հետեւում ավելի մեծ բան է թաքնված: Դիվանագետների կարծիքով, Ռուսաստանը կարող էր հաշտարար գործողությունն սկսել նաեւ առանց ԵԱՀԽ-ի կամ ՄԱԿ-ի մանդատի: Բացի ԱՄՆ-ից, որոնց Մինսկի խմբի անդամ, հակամարտության գոտում ակնհայտ շահեր ունի նաեւ Թուրքիան:

Մյուս կողմից Ռուսաստանը երեւի կուզենար իր զորերը վերադարձնել Ադրբեջան, վերահսկողության տակ առնել դրա հարավային սահմանը, որը բաց է մնացել, եւ դրանով իսկ ավարտել ԱՊՀ երկրների անվտանգության գոտու ստեղծումը:

Բայց այդ զարգացումը հազիվ թե հարմարեցնի ՆԱՏՕ-ի, ինչպես նաեւ

ՕՏԱՐ ՄԱՄՈՒԼ

Ղարաբաղում կրակը դեռ չի մարել, բայց դիվանագետներն արդեն կիսում են հաշտարարի դափնիները

ԱՊՀ գագաթաժողովին մասնակցելու համար Մոսկվա ժամանած Ադրբեջանի եւ Հայաստանի նախագահների հանդիպումն սկսվեց ժպիտով: Թե ինչի մասին խոսեցին Հեյդար Ալիեւը եւ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն իրենց առանձնազրույցում, կարելի է միայն գուշակել: Որեւէ պաշտոնական փաստաթուղթ Ղարաբաղի խնդրի վերաբերյալ նրանք չստորագրեցին, հայտարարություն չարեցին: Դա կարծիքների սովորական փոխանակում էր եւ միաժամանակ ԱՊՀ գործընկերների առջեւ համախմբված երկխոսության վարելու պատրաստակամության ցուցադրում: Սեպտեմբերի 10-ին այսպես է գրում «Իզվեստիա» թերթը իր ծավալուն հոդվածում, որից թարգմանաբար ներկայացնում ենք հատվածներ:

Մեծ համաձայնագրի շուրջ կեսերի գծով (այժմ այդպես են անվանում Մինսկի խմբի հավանությանն արժանացած փաստաթուղթը) ամբողջական ծրագիրը: Սակայն ոչ ոք չի կարող ասել, թե երբ անմիջապես կստորագրեն փաստաթուղթը, երբ կսկսվի խաղաղարար գործունեությունը:

Ի դեպ, Ռուսաստանի ծրագիրը փաստորեն արդեն գործում է: Չարաղետ է, ինչ հակամարտության գոտում չեն կրակում, զինվորականները նախաձեռնությունը զիջել են դիվանագետներին: Մարտադաշտից պայքարը փոխադրվել է աշխատասենյակներ: Կողմնակի աչքից հեռու կատարվող աշխատանքը այդուհանդերձ ի հայտ բերեց հետաքրքիր միտումներ:

Առաջին հերթին ուշադրություն գրավեց ԵԱՀԽ-ի գործունեության որոշակի աշխուժացումը: Մինսկի խմբի ղեկավար շվեդ Յան Էլիասոնը դադարեցրեց փոխել բնդհանուր փաստաթղթի անվանումը, որի հետեւանքով «Ռուսաստանյան ծրագիր» տերմինը դուրս մղվեց պաշտոնական եզրույթներից: Դրա փոխարեն հայտնվեց նոր անվանում, «ԵԱՀԽ-ի, ԱՊՀ-ի եւ Ռուսաստանի համաձայնեցված ծրագիր»:

Բայց հանուն արդարության պետք է նշել, որ ձեռնարկվող ջանքերը գրեթե դաշի, անհրաժեշտ է միայն հակամարտ կողմերի համաձայնությունը: Իրենք կողմերը, կարծես թե համաձայն են, բայց կնախընտրեին ՄԱԿ-ի կամ ԵԱՀԽ-ի մանդատը ունենալ, որովհետեւ խուսափելու են «ազգային շահերի դավաճանության» եւ «կայսերական նկրտումներին տեղի տալու պատրաստակամության» կշտամբանքներից:

Ամենից ավելի զգուշավոր է Բաքուն: Նրան կարելի է հասկանալ: Ռազմական պարտության բարդույթը, հողերի կորուստը, ոտնահարված արժանապատվությունը թույլ չեն տալիս զիջումների դիմել: Բանակցություններում Լեռնային Ղարաբաղին խոստովանաբար կողմ ճանաչելը բանկ նստեց Հեյդար Ալիեւի վրա, որն այժմ ստիպված է ավելի շատ հաշվի նստել ընդդիմության հետ:

Արեւմուտքի օգնության հետ կապված հույսերը գոյատեւում են «նենգ ռուս գործարքի» եւ վարկեր տալու խոստումների շնորհիվ: Գոյություն ունի կարծիք, թե ադրբեջանական կողմը Ղարաբաղի վերաբերյալ որեւէ փաստաթուղթ չի ստորագրի, քանի դեռ ամերիկյան ընկերությունների հետ չի կնքվել այսպես կոչված «դարի պայմանագիրը»՝ Կասպից ծովի նավթի արդյունահանման շուրջ:

ԵԱՀԽ-ի մյուս մասնակիցների շահերին: ՄԱԿ-ում ԱՄՆ-ի դեսպան Մադլեն Օլբրայթը օրերս Բաքու, Երեւան եւ Մոսկվա այցելելով հայտարարեց, թե ռուսական զորքերը, եթե նույնիսկ մտնեն Ղարաբաղի հակամարտության գոտի, դա կանեն միայն միջազգային վերահսկողության ներքո:

Պետք է ենթադրել, որ այստեղ գլխավոր դերը կպահեն Մինսկի խումբը: Այդ դեպքում կարգավորման ռազմական ու ֆինանսական հիմնական բեռն իր վրա վերցրած Ռուսաստանն ստիպված կլինի անմիջականորեն ներառվել ԵԱՀԽ-ին եւ ղեկավարվել դրա ցուցումներով: Կհամակերպվի՞ արդյոք Մոսկվան մասնակցության այդքան աննախանձելի դերին, որն ակնհայտորեն չի համապատասխանում իր ոպտիմալ ավանդին:

Իհարկե, բանն այն չէ, թե ով ավելի շատ դափնիներ ու դափնիներ կստանա: Վերջ ի վերջո գլխավոր նպատակը ընդհանուր է, պատերազմի դադարեցում եւ խաղաղության վերահաստատում: Բայց միամտություն կլիներ կարծել, թե այդ նպատակին հասնելու ճանապարհին կողմերը, այդ թվում նաեւ միջնորդները, կմոռանան իրենց ռազմավարական շահերի մասին:

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Արդյունաբերական արտադրության 70 տոկոսն ընկնում է մասնավոր հատվածին

ՄՈՍԿՎԱ, 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ ՆՈՎՈՍՏԻ: Ռուսաստանի արդյունաբերական ոլորտում արտադրության ծավալի մոտ 70 տոկոսն ընկնում է մասնավոր հատվածին, այսօր մամուլի ասուլիսում նշեց Ռուսաստանի պետական գույքի կոմիտեի նախագահ Իվան Գոդլաշովը: Հետազոտությունները ցույց են տալիս, որ երկրի մասնավոր ձեռնարկությունների ավելի մեծ շրջանառություն ունեն մեկ փոքր տեր առեւտրական մակերեսի կամ հասարակական սննդի մեկ տեղի հաշվով: Նրանց շրջանառության ծախսերն զգալիորեն պակաս են:

Միեւնույն ժամանակ, նշեց Իվան Գոդլաշովը, առեւտրի հին համակարգի քայքայումից հետո կրճատվել է տեղի բազմաքանակին, լրջորեն խախտվում են առեւտրի կանոնները, իջել է ապրանքների որակը, պակասել են մթերային պաշարները: Բարեփոխումների ժամանակաշրջանում մասնավոր հասարակական սննդի ձեռնարկությունների ցանցը կրճատվել է 30 տոկոսով, մանրածախ առեւտրի 10 ձեռնարկությունից մեկը փակվել է վերապրոֆիլավորման կապակցությամբ:

Ռուսաստանում այժմ ապրանքների միայն 15 տոկոսն է իրացվում մեծածախ առեւտրի միջոցով, մնացյալը արտադրողից ստանում է անմիջականորեն մանրածախ առեւտրի ցանցը, մինչդեռ նախկինում մեծածախ բազաներով էր անցնում ապրանքների 80-85 տոկոսը: Ներկայումս սեփականաշնորհված են երկրի բոլոր 600 մեծածախ բազաները, իսկ 156 սառնարանային ձեռնարկություններից պետության կարիքները հոգում են միայն 40-45-ը: Սակայն դրանք չեն ապահովում սպառողների բոլոր կարիքները եւ հարկ է լինում ստեղծել մանրամեծածախ առեւտրի նոր ենթակառուցվածք, արդիական մեծածախ շուկաներ ու պահեստներ, բաշխիչ կենտրոններ, մանրամեծածախ բազաներ ու խանութներ:

Ռուսաստանի առեւտրի կոմիտեն եւ սպառողների իրավունքների պաշտպանության տեսչությունը մտադիր են մասնավոր տնտեսությունների գործունեությունը ներմուծվող անորակ ապրանքների բափանցումը կասեցնելու համար, նշեց Իվան Գոդլաշովը: Նրա խոսքերով, վերջին կիսամյակում խոշորված են Ռուսաստան բերված գինու եւ օղու 45-47 տոկոսը, մսի պահածոների մոտ 33, թեյի 49, սուրճի 47, մսի 17 եւ երշիկեղենի 22 տոկոսը: Ռուսաստանի լայն սպառման ապրանքների շուկան 40-45 տոկոսով լցված է ներմուծվող ապրանքներով, իսկ որում, Արեւելյան եւ Հարավարեւելյան Ասիայի արտադրանքը կազմում է 30-35 տոկոս:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ղրիմ. Ճգնաժամը շարունակվում է

ՍԻՄՖԵՐՈՊՈԼ, 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Ղրիմում առկա ճգնաժամի հաղթահարման նշաններ առայժմ չեն երեւում, ճանզի խորհրդարանի պատգամավորները հրաժարվում են փոխել նախագահ Մեշկովի լիազորությունները սահմանափակող որոշումը: Միջազգային կանոնակարգ օպերատիվ հաղորդում է Ղրիմի խորհրդարանի առավել ազդեցիկ ռուսամետ խմբակցություններից մեկի առաջնորդ Սերգեյ Նիկուլինի խոսքերը, որը նշում է, թե նախագահ Մեշկովը հասկացել է, որ խորհրդարանը չեղյալ մասին իր որոշումը չի արժանացել ժողովրդի հավանությանը:

Ռումին-մոլդով միասնություն

Ռումինական երկու անկախ պետությունների հարաբերությունները խարսխված են ժողովրդի, լեզվի, պատմության, մշակույթի եւ ավանդույթների միասնության վրա, ընդգծել է Ռումինիայի արտգործնախարար Թեոդոր Մելեշկանուն Մոլդովիայի արտգործնախարար Միխայիլ Պոպովի հետ կայացած բանակցությունների ընթացքում: Վերջինս սեպտեմբերի 13-ին Բուխարեստ ժամանեց երկօրյա պաշտոնական այցով: Բանակցությունների ընթացքում նշվել է երկկողմ հարաբերությունների առանձնահատուկ, առաջնային եւ նախապատվելի բնույթը, հաղորդել է Ռումինիայի ռադիոն: *ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ*

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Թբիլիսի. Սեւծովյան երկրների հերթական ժողով

Սեպտեմբերի 25-27-ը Թբիլիսիում տեղի կունենա Սեւծովյան տնտեսական համագործակցության երկրների շրջակա միջավայրի պահպանության եւ զարգացման հարցերին նվիրված խորհրդաժողովը, որին մասնակցելու է նաեւ Հայաստանի պատվիրակությունը: ՀՀ առեւտրաարդյունաբերական պալատի գլխավոր տնօրեն Վրեժ Մինասյանի հաղորդման համաձայն, նախատեսվում է ընդունել հետեւյալ փաստաթղթերը. տարածաշրջանի վերաբերյալ զեկուցումի նախագիծը, ՍԾՏՀ երկրների աշխատանքային հանդիպման բանաձեւը եւ խորհրդաժողովի հռչակագիրը: Տարածաշրջանի շրջակա միջավայրի իրավիճակի մասին զեկուցումը ներկայացվելու է ՍԾՏՀ երկրների ղեկավարներին եւ պաշտոնական այլ անձանց՝ տարածաշրջանի շրջակա միջավայրի իրավիճակի, հաստատուն զարգացման նշանակության եւ տարածաշրջանային համագործակցության մասին նրանց տեղեկացնելու նպատակով: Ալբանիան, Հայաստանը, Ադրբեջանը, Բուլղարիան, Վրաստանը, Հունաստանը, Թուրքիան, Ուկրաինան, Մոլդովան եւ Ռումինիան կներկայացնեն ազգային զեկուցումներ շրջակա միջավայրի իրավիճակի վերաբերյալ: Խորհրդաժողովում ներկայացվելու են նաեւ Սեւ ծովի եւ Դանուբի պահպանության վերաբերյալ տարածաշրջանային տնտեսական ծրագրերը: Խորհրդաժողովի ժամանակ ոչ կառավարական կազմակերպությունների եւ գործարար շրջանների ներկայացուցիչների կողմից կկազմակերպվի շրջակա միջավայրի պահպանության բնագավառում գործնական ձեռնարկումներին եւ կոնկրետ նախագծերին նվիրված ցուցահանդես: *ՆՏ*

■ ***Արսլանբեկ ուզում է Աջարիան դարձնել արտացնա ճիշերի անցկացման վայր:*** *Աջարիայի ԳԽ նախագահ Ասլան Արսլանբեկ սեպտեմբերի 13-ին ԱՊՀ անդամ երկրների միջխորհրդարանական համաժողովի ղեկավարներին առաջարկեց քննարկել հանրապետությունը դարձնել այդ մարմնի արտագնա նիստերի անցկացման մշտական վայր:* *ՍՆԱՐՔ-ԻՄԱ-ՊՐԵՍ*

Պուշկինի 9, հեռ. 582836

Բաղրամյան պող. 79, հեռ. 270516

Չեխովի փ. 23, հեռ. 462527

Մաշտոցի պող. 37 հեռ. 538381

ք. Էջմիածին, Մաշտոցի փող. 12

NOY BANK

բաժնետիրական առեւտրային բանկը

ընդունում է ավանդներ եւ վճարում տոկոսադրույքներ US $ - 1 ամսով 6 տոկոս, 3 ամսով 20 տոկոս, ՌՌ - 3 ամսով 30 տոկոս, դրամ - 3 ամսով 30 տոկոս

տրամադրում է վարկ US $ - ամիսը 12 տոկոս, ՌԴ ռուբլի - ամիսը 20 տոկոս, դրամ - ամիսը 35 տոկոս

բացում եւ վարում է բազմավալյուտային հաշվարկային եւ կողմնորոշված հաշիվներ ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց համար

կատարում է փոխանցումներ եւ դրամային սպասարկում Հայաստանի սահմաններից դուրս

հաճախորդներին տրամադրում է վարկային քարտեր Visa, Union Card, Master Card

գնում եւ վաճառում է տարադրամ

կատարում է դրամարկղային սպասարկում Visa, Union Card, Master Card, Diners Club քարտերով

ՖԻՆԳ

«ՆԱԻՐԻ - ՏՈՒՐԻՍՏ» ՖԻՐՄԱՆ

ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴՈՒԹՅԱՆ

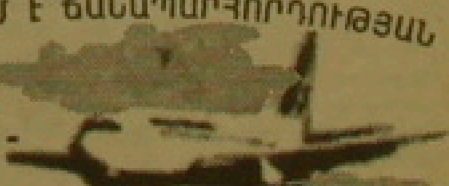

ԵՐԵՎԱՆ - ՎԱՐՇԱՎԱ - ԵՐԵՎԱՆ

երթուղով, 4 օր, թռիչքը՝ սեպտեմբերի 27-ին, այնուհետև՝ յուրաքանչյուր երեքշաբթի

ԵՐԵՎԱՆ - ԲՐԵՍՏ - ԵՐԵՎԱՆ

երթուղով, թռիչքը սեպտեմբերի 26-ին և հոկտեմբերի 7-ին:

Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմեք՝

«Էրեբունի-1» հյուրանոց, ս. 430, 457 և 460 հեռ. 560-494, 580-540

«Անի» հյուրանոց, ս. 617 և 328 հեռ. 594-617, 594-328, 652-862

Arina

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

հրատապ

ԳՐՈՂԻ ՄՏՈՐՈՒՄՆԵՐ

«Հնդկական թեյի» դիսակով հայկական խոտ կամ կորած խիղճ, մոռացված դատավարություն

Հենից մնացած հնդկական ընտիր թեյս սպառվեց: Հարկավոր էր գնել, բայց որտեղի՞ց եւ ումի՞ց, որ չխաբվես: Ամիսներ ի վեր սրանից-նրանից լսում եմ, որ հնդկական թեյ է գնել, դարս է եկել խոտ: Ո՞ւմ վստահեմ, երբ ոչ իմ հարեւան «մինի շուկային», որը դեռեւս երեկ «ծաղիկ» խորհրդային ժամանակների խանութներից էր, իր բոլոր առավելություններով ու թերություններով, իսկ այժմ սեփականաշնորհվել է մի խումբ աչքաբաց երիտասարդների, որոնք այն հիմնովին վերափոխել են ու վերանվանել՝ «մինի շուկա»: Մտիր եւ կգտնես ինչ ինչ հարկավոր է՝ սպառող սննդամթերք, խմիչքներ, կաթնամթերք, հագուստեղեն, եւ որ ամենագլխավորն է՝ մրգեղեն, բանջարեղեն՝ մեծ-մեծ կողովների մեջ, մածուն, գեղեցիկ, գեղեցիկ թաթոնե պարկն էլ ձրի են տալիս, ու ձեռքդ բռնիր, հավանածդ լցրու պարկի մեջ, մոտեցիր կշեռքին, կշռիր, վճարիր, գնա ջահել, գեղեցիկ վաճառող-վաճառողուհիների բարեհամբույր վարվեցողությունից շոյված, ոչինչ որ այստեղ գները համեմատաբար բարձր են, լավ վարվեցողությունն էլ, որին անցյալում կա-

րոտ էինք, ինչ բան չարժե, վերցում էլ ընտրովակության գնածների համար, այն, ինչ լսում էինք առասպելների մասին, ահավասիկ, մուտ է գործել մեզ մոտ, եւ այժման տուն:

Վստահաբար մտնում եմ ահա իմ հարեւան այս սիրուն «մինի շուկան», ծանոթ, ջահել վաճառողների խումբը ժպտալով պատասխանում է իմ բարեւին եւ վաճառասեղանի վրա, իմ առջեւ շարում հնդկական դիսակներով, հնդկական փաթեթավորմամբ, տարբեր մեծության, տարբեր գների միանման գեղեցիկ տուփեր: «Սիրելիներս, ասում եմ հաղթությամբ եւ զգուշավորությամբ, լսել եմ, որ նույնօրինակ դիսակներով, նույնօրինակ տուփերով հաղթի տարբեր խանութներից մարդիկ թեյ են գնել-տարել, պարզվել է, որ թեյի փոխարեն մեջը խոտ է եղել, սովորական խոտ»: Նրանք կշտամբալից ժպիտով նայում են ինձ. «Բա եղա՞վ»: Ասածիս համար ամաչում եմ, ինչ է մնում ներողություն խնդրեմ: Ընտրում եմ տուփերից փոքրը, իմ մեկ ամսվա թոշակը տալիս, թեյն այն բանը չի, որից կարողանաս ինձ զրկել: Չեմ շտապում բացել, խնայողություն եմ անում: Երկու օրից մեկնում եմ Ծաղկաձոր, գրողների ստեղծագործական տուն: Այստեղ բացում եմ եւ տեսնում, թե ինչ եմ գնել իմ մեկ ամսվա թոշակով՝ խոտ: Խոտ է անհամեմատական, ինչպես էլ որ բողնես դառն առնի՝ ինչպես էլ խառնես խոտի բույր դեղնավուն գույն է, հոտը խոտի... համը զզվեցնում եմ փորձել, ինչ իմանամ ինչ խոտ է, ինչ առողջության հետ խաղ: Այս կեղտոտ գործի տերերը չեն կարող արդարացվածություն ցուցաբերած լինել եւ ընտրել անվնաս խոտ եւ մինչեւ իսկ լվանալ այն:

Չեմ ասում, թե ինչ խռովք ապրեցի: Մեզանից ո՞ւմ ծանոթ չի խաբվածի այդ զգացումը: Ցասումս անել, որ մեկ ամիս անց վերադարձա Երեւան, գնացի հնդկական թեյը տարա իմ վաճառողներին, առանց այլեւայլության ընդունեցին, կարծում եմ ինձանից ոչ պակաս խռովք ապրելով, խնդրում վերադարձին դրամը, իրար հարցին «ումի՞ց եք գնել այդ թեյը»: Համոզված եմ, որ նրանք անմեղ են այդ կեղծարարությանը, եւ իրենց հերթին խաբված են, նրանք մեղադրում են խավարային վաճառականին՝ առաջին ծիծեռնակները լինելով, իրենց բարի

անունը, որ արդեն վարժվել ենք, չէինք կամենա առատավորել: Իրենք իսկ կգտնեն առատավորողներին, բայց կկարողանա՞ն նրանց օձիքը բռնել ու հանձնել քննչական մարմիններին: Երբ քննչական մարմինների ականջը մինչեւ օրս չի հասել, որ ամիսներ է, ինչ հայ «գործարարները» հնդկական թեյի փոխարեն չգիտենք ինչական խոտ են ներկրում հանրապետություն:

Հեռուստատեսությամբ «Գործարար մարդիկ» հաղորդաշարով երբեմն ներկայանում են մեր էկրաններին ոմանք եւ ամբարտավանությամբ հայտարարում՝ «Այսօրվա դրությամբ, այսօրվա օրով ժողովրդին մենք ենք պահում, դրսերից ի՜նչ դժվարությամբ սննդամթերք ենք հայթայթում եւ ի՜նչ դժվարությամբ ներկրում Հայաստան, որ ժողովուրդն ուտի, գոյությունը պահպանի... Մենք որ չլինենք, մենք որ չբերենք...»: Հեռուստալրագրող-լրագրողուհիները նրանց առջեւ հալվելով, երբեմն անհեթեթ հարցեր են տալիս. «Ի՞նչն է ձեզ ստիպում այդքան չարչարվել, երեւի հայրենասիրությո՞ւնը»: «Այո՛, հայրենասիրությունը, բա ուրիշ ինչ»: «Միտո՞վ եք անում»: «Միտո՛վ,

այո՛, ափսոս չկա»: «Ինչո՞ւ եք անում»: «Ուզում ենք, որ մեր ազգն ապրի, բարգավաճի»: «Ձեր նպատակն, ուրեմն ազգի բարգավաճումն է, եւ հայոց աշխարհ, անկախ պետականության կայացումը»: «Այո՛, ամեն մեկս ամեն բան պատրաստ է անել, որ մեր ազգն ու պետականությունը հզորանան»: «Ուրեմն ձեր մեջ խոսում է հայրենասիրությունը, դուք հայրենասեր եք, մե՜ծ Հայրենասեր»: «Այո՛...»:

Բացառված չէ, որ այս հաղորդաշարով մեր առաջ հանդես են եկել այդպիսի կեղծարարներ, այդ թվում՝ կեղծ հնդկական թեյ «ներկրողները»:

Ողջ հանրապետությունը ողողված է ներկրված միեւնույն սննդամթերքով, հագուստեղենով, խմիչքներով, ներկրելու փոխարեն, ընտրեք ասե՞ն, կարո՞ղ են, թող կազմակերպեն դրանց արտադրությունը հանրապետության ներսում: Կար ժամանակ, որ մոսկովյան խանութներում հերթ էին կանգնում երեւանյան կոշիկ գնելու համար:

Այսօր աշխարհի ամենաբարձրակարգ խմիչքները վաճառվում են Հայաստանում, խմում են հայ բարձր մտավորական կանայք՝ ճարտարապետուհիներ, ուսուցչուհիներ, եւ մտավոր աշխատանքի այլ նվիրյալներ, որոնք ստիպված են այսօր դրանով վաստակել իրենց եւ ընտանիքի գոյությունը պահպանելու համար... Եւ ովքեր են բարձր մտավորական այդ կանանց թխածը, գինին չնայելով, առնում տանում, սիրտներդ ցավից, վիրավորանքից կծկվում, որ տեսնեք:

Գրողների ծաղկաձորյան ստեղծագործական տունը գուցե հանրապետությունում միակն է, կամ եզակիներից մեկը, որ շարունակում է պահպանել իր բարի համբավը, իր արտաքին ու ներքին բարվոք տեսքը, իր օրինակելի մաքրությունն ու կարգուկանոնը: Այդ հարմարավետ տունը, ուր տասնամյակներ ի վեր հանգստանալու եւ աշխատելու էին գալիս գրական մեծից փոքր, սկսած Չարենցից, Իսահակյանից, այսօր գրողների համար դարձել է անմատչելի: Երկու-երեք գրող կգտնեք այնտեղ, նրանք էլ խուսափում են իրար հետ խոսք բացել այն մասին, թե իրենցից ով ինչ ճանապարհով անձի կամ հասարակության հովանավորությամբ է այստեղ գալու հնարավորություն ստացել:

Տունը լեփ-լեցուն է ավելի, քան անցյալներում, երբ ուղեգիրը, մանավանդ գրողի համար, գրեթե ձրի էր: Նրանցից օգտվողները, ըստ մեծի մասի, մտավորականներ էին, մանավանդ ես... Միության մշակութային այլ կենտրոններից, նաեւ արտասահմանից: Սա յուրատեսակ հավաքատեղի էր, հանդիպման, հաղորդակցության վայր մեծի, փոքրի, մարդկանց համար:

Այսօր այս տնից օգտվողներն ովքե՞ր են: Հասկանալու համար պետք է ուշադրություն դարձնել այն պարկերի, պայուսակների, ընեռով լի արկղերի վրա, որ տնփայով իրենց հետ բերում են նրանք, եւ առա այն սեղի վրա, որ ամեն առավոտ հավաքարուհիները դուրս են հանում սենյակներից. օտարագիր դիսակներով ալկոհոլային խմիչքների շշեր, օտարագիր դիսակներով հյութերի թիթեղյա անհաշիվ տուփեր, հագուստեղենի ու այլ ուտեստեղենի տուփեր, պարկեր՝ կիսափտած ու փտած մրգեղենով լի, սեխի, ձմերուկի ոչ միայն կլեպներ, այլեւ՝ կիսատ ու նետած: Կարելի է կարծել, որ այս մարդկանց ամբողջ ժամանակը գնում է ուտելիք ներկրելու եւ ուտելու վրա:

Մեկի ծնողին գիրք տեսնել, բերք տեսնել, ինչպես առաջներում, բացառված է:

Գալիս-գնում են մեկը մյուսի կողքը չնայելով, իրար բարեւ-բարեւը չասած, մեկ ուրիշ տեղ հանդիպեն կասեն. «Դեմքդ ծանոթ է երեւում»: Այստեղ ամեն մեկն ասես մի խնդիր ունի՝ այսօր գերազանցել երեկվա կերածը... Ընտանիքներ կան, որ ընդհանուր ճաշարանից չեն օգտվում, թեեւ հիմա այստեղ սնունդը առաջվանից լավ է, որովհետեւ ամբողջ սննդամթերքը գնվում է շուկայից, ընտրությամբ, բարձ վիճակում: Նրանք գերադասում են ռեստորանները, դա նույնպես բարձր վայելք է, հենց միայն նրանով, որ քչերին է մատչելի: Իսկ նրանք այդ քչերից են: Ինչ դիպվի՛ երանություն: Դրանք մեր նորօրյա «բուրժուաներն» են: Ոչ ոք իրավունք չունի նրանցից մեկնումեկի գրպանը խուզել, ստուգելու համար, թե ինչ ճանապարհով է գրպանը լցրել: Քո՞ ինչ գործն է: Հա՛, հենց ես եմ հնդկական թեյի դիսակով ինձ համար երեւանյան խոտ «արտադրում»: Իմացա՛ր, ի՞նչ կարող ես անել:

Ծաղկաձորի մեր այս ստեղծագործական տան հայելազարդ շքեղաշուք սրահում, ուր գրողներին չվիճակվեց գեթ մեկ հավաքույթ անցկացնել, երկու օր կերուխում է: Շքացուցիչ սրահում եւ նրան կից առավել շքացուցիչ փոքրիկ սրահում սեղաններ են բացված, այդ սրահներին սազական ճոխությամբ: Կերուխումի նստածները, ինչ բացառությամբ երիտասարդներ, կերել-խմել են, կենացները տալուց են, եւ ահա լավագույն վարդերից երաժիշտների նվագի տակ կրակ կտրած պարում են: Պարը գնալով ավելի ու ավելի է բռնկում: Պարողներից ամեն մեկի մեջ ասես գործում էր անսպառ էներգիայով լիցքավորված մի շարժիչ: Սրահի դռները բաց են, անցնելիս ուզես կամ չուզես աչքդ գցում, նայում պարողներին «երանի ձեզ, որ կարողանում եք այդպես զվարթ լինել, անձնատուր լինել ուրախությանը, մոռացած, թե ինչ ժամանակներ են, մոռացած, թե այս պատերից դուրս ինչ կա...»: Եւ հիշում եմ այս պատերից դուրս եղածը՝ Ղարաբաղը, Երեւանը՝ փողոցներում ու մետրոյի կայարաններում շարված մուրացկաններ, սահմանամերձ շրջանները, որ ավերվում են ռմբակոծությունների տակ: Մի քանի օր առաջ

Նոյեմբերյանից զանգահարեց Ալխեն Արաքսյանը եւ պատմեց, թե երբ ցանում ինչպես է ձմեռվում անասնագողությունից ոչ պակաս մարդագողությունը. օրը ցերեկով գողության մեջ վարժեցված բուրին անցնում է սահմանը, բախանցում ես գյուղը, մտնում հարեւանի, եղբոր, քրոջ տունը, մեծին ու փոքրին, կին, երեխա կապտում, գրավում տանում, որ վաղը միլիոններ պահանջի իրենց փրկագին եւ ծախի նրանց ինչ վրա ողջ կամ տանջամահ ու կամ գերիների փոխանակման ժամանակ ես մեկ ազգակցի դիմաց պահանջի իր ազգակից սանին...

Ես մտով նորից վերադառնում եմ այստեղ, եւ խնջույքն իմ աչքում այլեւս դադարել է առաջվանը լինելուց, դարձել է ներկայացում: Պարը վերելքի մեջ է: Կատաղած պարում են, մեկը մյուսին մոռացած, ամեն մեկը հափշտակված է իր պարով, իր ձեռքերի ու ոտքերի ռիթմիկ եղեւէջումներն ավելի տպավորիչ դարձնելու ջանքով, եռանդուն բեմադրությամբ... Դեմքերը դիմակներ են հիշեցնում, ուրիշներից փոխառնված դիմագծերով ու փոխառնված

դիմախաղերով: Ամեն մեկը մի դիմակի տակ թաքնել է իրեն իրեն, եւ ծպտված խառնվել են իրար: Փորձիր հասկանալ, թե ով ով է: Եւ ինչո՞ւ հասկանալ: Ի՞նչ իրավունքով: Մարդիկ են եւ ապրում են, ինչպես աշխարհում ամեն մեկը, ում ինչպես վիճակված է: Հենց եկող խոսք է՝ ամեն մեկն իր բախտի տերն է: Այստեղ թող շարունակվի դիմակահանդեսը. Ղարաբաղում եւ սահմանամերձ շրջաններում զենք կրողները զենքն առնում պահեն իրենց ձեռքում: Ում վիճակված է հերոսանալ՝ թող հերոսանա, փառք նրան: Աղքատին վիճակված է աղքատանալ, համբերություն նրան եւ տոկալու ուժ: Հարուստի բաժինն բախտը հարստանալն է, միջոցների սահմանափակում չկա, եւ միջոցներից ամենամատչելին գողանալն է, խաբելն ու խարդախելն է: Իշխանավորների վերին էշելոնին հնարավորություն է ընձեռված «դրամը կայունացնելու» անվան տակ, երկու օրով իջեցնելու տարադրամի արժեքը, խուճապի մատնելու ողջ բնակչությանը, այդ առանցում միլիոններ գրպանելու համար: Դիրքի ու փառքի հավակնություն չունեցող, անհայտ, անանուն, «համեստ» մեկն էլ «ձեռներեցություն է» հանդես բերում, հնդկական թեյի դիսակով տեղական խոտ է սաղացնում իր ժողովրդի վրա, նրան չդատապարտելով ոչ առանձնապես էական վնաս: Իշխանավորներն ու ձեռներեցները ազատ են խիղճ, արժանապատվության մի կողմ դրած, հարստանալու մոլուցքի գերի, գողանալ, խաբել, խարդախել:

Ժողովուրդն էլ ազատ է իր իշխանավորներից ու ձեռներեցներից ամեն մեկի մեջ տեսնել գողի, խաբեբայի, ավազակի:

Երբ իշխանավորների ու ձեռներեցների մեջ արթնանալու լինի գեթ մի կաթիլ խիղճ կամ արժանապատվության զգացում, առա իշխանավորներն իրենց հերթին, եւ ձեռներեցներն իրենց հերթին, յուրաքանչյուրն իր առաջնահերթ խնդիրը կդարձնի հայտնաբերել եւ պատժել ու չներել իր իսկ միջի գողերին, խաբեբաներին, ավազակներին, հույսը չդնելով իրավապահ մարմինների վրա, որոնք անցյալներում եւս այժմ չեն ընկել իրենց «մունդիրի» պատիվը պահելու նախանձախնդրությամբ:

ԱՆԱՀԻՏ ՍԱՀԻՆՅԱՆ

ՍՓՅՈՒՌՔ

Հանգանակվեց շուրջ 15 հազար դոլլար ի նպաստ Հալեպում ՀՀ հյուպատոսարանի

Սեպտեմբերի 4-ին, կիրակի երեկոյան, մարդաշատ էր Հալեպի Թեքեյան տունը: Թեքեյանցիներն ու նրանց բարեկամները, հալեպահայ գրասեր հասարակության ընտրանին եկել էին մասնակցելու սփյուռքահայ հայտնի գրականագետ եւ հասարակական գործիչ Երվանդ Ազատյանին: Հանդիպում-հանդիսությունը ներածական խոսքով բացեց Թեքեյան մշակութային միության Սիրիայի եւ Հորդանանի Շրջանային վարչության ատենապետ՝ բժիշկ Գրիգոր Ադանալյանը, որ դրվատանքի ջերմ խոսքերով ներկայացրեց օրվա գլխավոր հյուրին՝ Երվանդ Ազատյանին, անդրադարձավ նրա գրական նուրբ ճաշակին, որպես Ալեք Մանուկյան մշակութային հիմնադրամի ատենապետ նրա ծավալած գործունեությանը՝ գրական ստեղծագործությունների հրատարակման եւ խաչալերման գործում, Մ. Նահանգների կառավարական շրջանակներում նրա լոբբիստական աշխատանքին, ինչպես նաեւ կուսակցական գործունեությանը՝ որպես ՌԱԿ Կենտրոնական վարչության անդամի եւ մամլո կենտրոնական դիվանի ատենապետի:

Այնուհետեւ մեծարյալի մասին արտահայտվեցին Հայ ավետարանական համայնքի պետ՝ վերապատվելի Պարգեւ Աբարդյանը, որ խոսեց ազատության հասկացողության մասին, «Ազգ» թերթի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանը, որ արտահայտվեց մայր հայրենիքին նյութապես թե բարոյապես սատար կանգնելու ՌԱԿ-ի եւ ԹՄՄ-ի անշեղ հայրենասիրության մասին, որի ջատագովներից է օրվա մեծարյալը, Կիպրոսից ժամանած կուսակցական հասարակական գործիչ Ասատուր Տեվլեթյանը, որ արտահայտվեց Ազատյանի հրապարակագրական գործունեության մասին, եւ ուրիշներ:

Խոսք առավ նաեւ Երվանդ Ազատյանը, որ իր պերճախոս, խորիմաստ ելույթով մեծապես տպավորեց ներկաներին, նրանց մեջ վերարծարծելով Վ. Թեքեյանից, Հայ Երվանդից, Գեւորգ Մեսրոպյանից, Բարունակ Թովմասյանից ժառանգված գործնական հայրենասիրության դասերն ու փորձառությունը:

Արդարեւ, մինչ այդ, օրվա հանդիսավարը՝ բժ. Գրիգոր Ադանալյանը հայտարարել էր մեծագումար նվիրատվություններ ի նպաստ Հալեպում Հայաստանի Հանրապետության հյուպատոսարանի շենքի վերանորոգման եւ կահավորման: Շենք որ նվիրվել էր տեղի Հայ ավետարանական համայնքի կողմից: Կես միլիոն սիրիական լիրա (շուրջ 10 հազար դոլլար) նվիրեց ԹՄՄ-ի շրջանակի անդամներից Հարություն Պըլըճյանը, 100 հազար՝ ԹՄՄ Հալեպի վարչության անդամներից Հովհաննես Կարոնյանը, մի շարք այլ վարչականներ եւ բարեկամներ նվիրեցին 10 հազարական, օրվա հանգանակության ընդհանուր գումարը հասցնելով շուրջ 17 հազար ամ. դոլլարի: Հանդիպմանը ներկա էր Հալեպում ՀՀ հյուպատոս Լեւոն Սարգսյանը:

Այս առթիվ ավելացնենք, թե Ռամկավար ազատական կուսակցությունն ու շրջանակը, հատկապես այն վայրերում, որտեղ գործում են Հայաստանի Հանրապետության դեսպանություններ ու ներկայացուցչություններ, ինչպես Դամասկոսում, Բեյրութում, Կահիրեում, Լոնդոնում, Մ. Նահանգներում, Փարիզում ու Բուենոս Այրեսում, զգալի կարեւոր նվիրատվություններ են արել այդ դեսպանատների ու հյուպատոսարանների շենքային պայմանների եւ ընդհանրապես կենսագործունեության համար, Դամասկոսում կահավորված շենք են դրել դեսպանության տրամադրության տակ, իսկ մի շարք վայրերում նյութական շարունակական աջակցության հանձնառություն են վերցրել: Հալեպում տեղի ունեցած հանդիպումը նույնպես ծառայեցվեց այդ նպատակին:

Նշենք նաեւ, թե այդ օրը կարեւոր երկու նվիրատվություն եւս կատարվեց, այս անգամ՝ ի նպաստ Թեքեյան տան՝ ՌԱԿ Կենտրոնական վարչության անդամ Հակոբ Գասարճյանը նվիրեց 25 հազար սիրիական լիրա, իսկ Հովհաննես Կարոնյանը օդափոխիչ սարքավորման ցանցով ապահովեց «Կարապետ Վիզոլյան» դահլիճը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Միջազգային

Լրագրող Լուսիկ Ղուկասյանի թուրքական հանդիպումները

«Մենք հայերին ավելի ջերմ ենք վերաբերվում, քան մնացած ազգերին»

Թուրքիայի Ազգային շարժում կուսակցության փոխնախագահ Ռըզա Մյուֆթուօղլուն հնարավոր է համարում հենց այսօրվանից սկսել հարաբերությունների բարելավումը

Թուրքիայում նախօրոք ծրագրված իմ առաջին հանդիպումը տխրահռչակ «գորշ գայլերի» հետ տեղի ունեցավ Անկարայի նրանց կենտրոնակայանում: Անկեղծ ասած, այստեղ ես ակնկալում էի լսել ամեն տեսակետ, բացի այն մեկից, որ լսեցի Ազգային շարժում կուսակցության փոխնախագահ Ռըզա Մյուֆթուօղլուից: Նա ինձ հետ հանդիպմանը մասնակցեց կուսակցության ղեկավար Ալփարսլան Թյուրքեշի բացակայության ժամանակ, որն այդ օրերին գտնվում էր արտասահմանում: Ինձ ողջունելով պարոն Թյուրքեշի անունից, Ռըզա Մյուֆթուօղլուն ասաց, որ ինքը լիազորված է պատասխանելու իմ հարցերին:

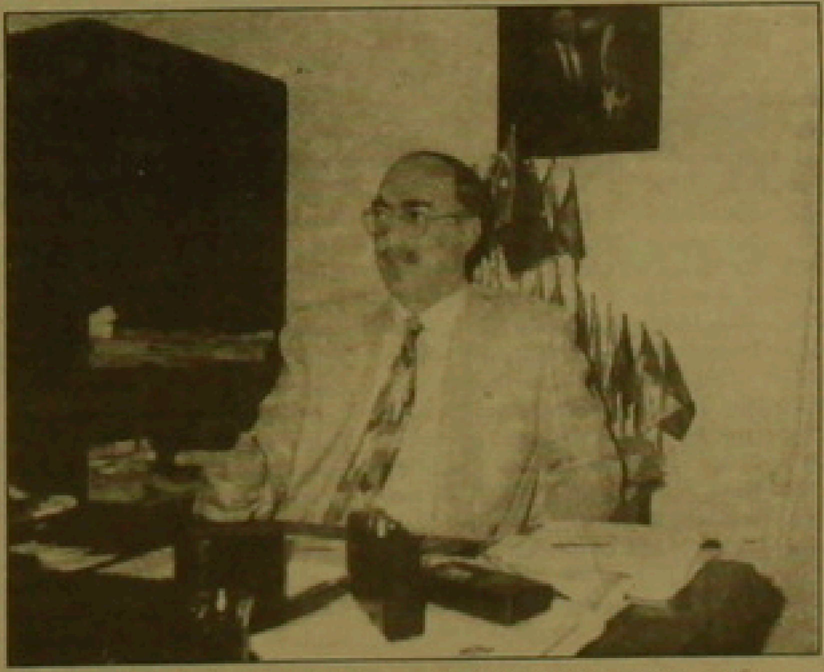

-Ի՞նչ եք մտածում հայերի եւ ադրբեջանցիների միջեւ ծագած արդեն վեցամյա պատերազմի մասին:

-Մենք ուզում ենք, որ այս պատերազմը ժամ առաջ ավարտվի: Մենք այն կարծիքին ենք, որ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ պատերազմը վնասում է երկու կողմերին: Կցանկանայինք, որ պատերազմն ավարտվի ամենակարճ ժամկետում: Դրա համար թե Հայաստանը, թե արտասահմանի հայկական լոբբին ջանքեր պիտի գործադրեն: Պատերազմը մեզ ոչինչ տալ չի կարող: Բայց եթե այն ավարտվի, մենք կարող ենք բազմակողմանի տնտեսական հարաբերություններ զարգացնել: Օրինակ, Սեւծովյան տնտեսական համագործակցության ծրագրերը հնարավոր կլինի իրականացնել: Բացի այդ, մեզ համար շատ կարեւոր մի նախագիծ կա. Հայաստանի եւ Թուրքիայի տարածքով Միջերկրական ծով հասնող նավթամուղի նախագիծը: Այն ավելի կմերձեցնի Հայաստանը, Ադրբեջանն ու Թուրքիան: Բոլոր երկրներին մեծ եկամուտ եւ բարօրություն կարող է ապահովել: Մենք անցյալ տարի ԱՄՆ-ում հարգարժան Թյուրքեշի հետ այս նախագծին ծանոթացրինք Վաշինգտոնի հայկական լոբբիի ներկայացուցիչներին: (Մի փոքր վիճաբանություն թարգմանչի եւ Մյուֆթուօղլու միջեւ սույն հարցերի կառավարության հետ համաձայնեցված լինելու մասին, այդ թարգմանիչը կրկնում է թարգմանության վերջին մասը):

- Այսինքն դուք պաշտպանում եք խողովակաշարը Հայաստանով անցկացնելու տարբերակը: Իսկ Ռուսաստանը կողմ է այլ տարբերակի: Հետեւաբար Ռուսաստանը ցանկանում է, որ Ղարաբաղում պատերազմը շարունակվի:

-Ճիշտ է: Մեր հայ բարեկամներն ասացին, որ դաշնակներն էլ կողմ են, որ պատերազմը չավարտվի: Դրա համար նրանք ճնշում են գործադրում: Մենք հավատում ենք, որ խելամիտ հայերը դաշնակների հարուցած արգելքները կարող են հաղթահարել:

- Ինչո՞ւ եք կարծում, թե դաշնակները շահագրգռված են, որ պատերազմը շարունակվի:

-Նրանք մի քիչ մոլեռանդ են: Բոլորս պետք է հաշվարկենք, թե ինչ կարող է մեզ տալ պատերազմը, եւ ինչ՝ խաղաղությունն ու առեւտրական կապերը: Բայց նման մոլեռանդները չեն կարող հաշվարկել այն օգուտները, որ կարող են բերել խաղաղությունն ու առեւտրատնտեսական համագործակցությունը: Դրա համար էլ մտածում են պատերազմի [illegible]: Դա պետք է միասին հաղթահարենք:

- Բոլորս էլ ցանկանում ենք պատերազմի ավարտը: Բայց դուք ի՞նչ առաջարկ կարող եք անել հարցի լուծման համար: Թուրքիան ինչպիսի՞ դեր կարող է խաղալ լուծման հարցում:

- Ղարաբաղը գտնվում է ադրբեջանական տարածքում: Գիտենք, որ Ղարաբաղն ու այլ տարածքները ԽՍՀՄ օրոք տեղական կառավարումը հեշտացնելու նպատակով արհեստականորեն ստեղծված մարզեր են: Ուստի այս տարածքի վրա իրավունք ներկայացնելը՝ այն Հայաստանին միացնելու կամ մի նոր պետություն ստեղծելու՝ ընդունելի չէ: Ղարաբաղի մարզում ապրողների, առաջին հերթին հայերի հանգիստ ու խաղաղ կյանքն ապահովող պահանջներ պետք է ներկայացնել: Այնտեղ մշակույթի ազատությունն ապահովող պահանջներ պետք է ներկայացնել: Հողի պահանջը կբերի անվերջ պատերազմներ: Այս ճշմարտությունը երբեք չպետք է մոռանալ: Մեզ համար ընդունելի է հարցի նման լուծումը: Թուրքիան պատրաստ է գործադրել հնարավոր բոլոր ջանքերը հայ-ադրբեջանական հակամարտությանը վերջ տալու համար: Թուրքիան կարող է համագործակցել Ռուսաստանի, ԱՄՆ-ի եւ Հայաստանի հետ՝ պատերազմին վերջ տալու համար: Բացի այդ, Թուրքիան կարող է հանդես գալ որպես միջնորդ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ: Թուրքիան պատրաստ է տարբեր մակարդակներում իր նպաստը բերել նման նախաձեռնություններին: Ուզում եմ նաեւ հիշեցնել հետեւյալը. երկու տարի առաջ հարգարժան Թյուրքեշը Ֆրանսիայի հայկական լոբբիի խնդրանքով Փարիզում տեսակցեց Հայաստանի նախագահի եւ արտգործնախարարի հետ: Հանդիպման ընթացքում ցանկություն հայտնվեց, որ հայկական կողմը Թյուրքեշին հանձնի ադրբեջանցի ռազմագերիների, որոնց նա անձամբ կտաներ Ադրբեջան: Այսպիսով կթուլանար լարվածությունը Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ, ինչում դեր կխաղար պարոն Թյուրքեշը: Սակայն դա չիրականացավ: Մինչդեռ Ադրբեջանում շատ են սիրում եւ հարգում Թյուրքեշին եւ նման նախաձեռնությունների միջոցով կարելի էր փորձել ինչ որ բանի հասնել: Ինչպես մենք նկատեցինք, Հայաստանի նախագահը հակված է դեպի խաղաղություն, լավ մարդ է, բայց նրա շուրջը շատ են մոլեռանդ, ռազմատենչ ղեկավարները: Ընդհանուր ուժերով պետք է աշխատել այս խնդիրը լուծել: Մենք խաղաղությանը հասնելու համար պատրաստ ենք գնալ ցանկացած զոհողության, գործադրել բոլոր ջանքերը թե որպես պետություն, թե որպես կուսակցություն:

- Ի՞նչ լուծում կառաջարկեիք ղարաբաղյան հարցին:

-Ղարաբաղը գտնվում է ադրբեջանական հողում: Այն մի այլ երկրին միացնելը կնշանակի քվեարկել պատերազմի շարունակման օգտին: Բայց, ինչպես նշեցի, ղարաբաղցիներին պետք է տրվեն նրանց կյանքը հեշտացնող իրավունքներ, այս ուղղությամբ առանձին աշխատանք պետք է տարվի:

- Չե՞ք կարծում, որ Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ դիվանագիտական հարաբերությունների առկայությունը կնպաստեր այս խնդրի լուծմանը:

-Մենք, իհարկե, կողմ ենք դիվանագիտական հարաբերություններին: Սակայն նախ պետք է նշել, որ բոլորս էլ կողմ պետք է լինենք խաղաղությանը: Դիվանագիտական հարաբերություններին կողմ ենք: Մտածենք խաղաղության հաստատման մասին:

- Այսինքն, Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ դիվանագիտական հարաբերությունները հնարավոր են միայն հակամարտության կարգավորումից հետո:

- Անշուշտ, ադրբեջանցիները մեր թե հարեւանն են, թե ցեղակիցը: Հայաստանն ու հայերն էլ մարդիկ են, որոնց հետ մենք դարերով ապրել ենք կողք կողքի: Սակայն չպետք է մոռանանք, որ մենք Ադրբեջանին վիրավորող կեցվածք ընդունենք: Դրա համար նախ միասին աշխատենք խաղաղության համար: Պատերազմի ավարտից հետո, ավելին՝ արդեն այսօր կարող ենք աշխատել համատեղ տնտեսական ծրագրերի վրա: Այսինքն, մի կողմից ջանքեր գործադրենք պատերազմին վերջ տալու համար, մյուս կողմից ապագա համագործակցության հիմքերը դնենք: Այն, իհարկե, կկենսագործվի միայն պատերազմից հետո:

- Իսկ ի՞նչ կասեիք Ադրբեջանում գործող կուսակցությունների մասին:

- Ադրբեջանն այսօր ունի շատ փորձառու ղեկավար: Բայց այնտեղ բացակայում է ցանկալի մակարդակի ժողովրդավարությունը: Թե Ադրբեջանին, թե անկախություն նվաճած մյուս հանրապետություններին ցանկանում եմ իրական ժողովրդավարություն: Եվ եթե այնտեղ ժողովրդավարությունը արմատավորվի, խաղաղության հասնելը կհեշտանա: Այսօր Ադրբեջանի քաղաքական կուսակցությունները զուրկ են բնականոն աշխատանքային մթնոլորտից:

-Միջպետական հարաբերությունների բացակայության պայմաններում հնարավո՞ր է արդյոք կապեր հաստատել Հայաստանի որեւէ կուսակցության հետ:

-Եթե նպատակը խաղաղությունն է, եթե նպատակը Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ պատերազմին վերջ տալն է (ես խոսում եմ մեր կուսակցության անունից), մենք պատրաստ ենք ցանկացած հարաբերությունների: Քանզի պատերազմին վերջ տալը մեզ համար սրբազան նպատակ է, ամեն ինչից կարեւորը: Մանավանդ որ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ պատերազմը տեղի է ունենում մեր անմիջական հարեւանությամբ: Ադրբեջանը մեր ցեղակիցն է, իսկ Հայաստանը մեր հարեւանն է, մի պետություն, որը ստեղծվել է դարեր շարունակ մեզ հետ միասին ապրող մարդկանց կողմից: Այս առումով, այս երկրների միջեւ պատերազմի ավարտին ուղղված ամեն մի լուրջ քայլ մեզ համար ողջունելի է:

- Իսկ ի՞նչ է ձեր կարծիքը հայ-թուրքական հարաբերությունների զարգացման հեռանկարների մասին:

- Ադրբեջանը կարող է վիրավորվել, եթե մենք պատերազմի այս թեժ պահին գնանք Հայաստանի հետ հարաբերությունների հաստատման: Այս վիրավորանքը Ադրբեջանին կարող է մղել մերձենալու այլ երկրների հետ, որոնք չեն ցանկանում պատերազմի ավարտը: Ահա թե ինչու ներկա պահին մեր տեսանկյունից դժվար է Հայաստանի հետ երկկողմ հարաբերությունների եւ փոխօգնության գնալը: Նախ եւ առաջ, հնարավոր է զանազան փոխայցելություններ եւ բանակցություններ կազմակերպել խաղաղության հասնելու նպատակով: Դրանք կարող են լինել եռակողմ հանդիպումներ՝ Թուրքիայի, Հայաստանի եւ Ադրբեջանի մասնակցությամբ: Եթե նման հանդիպումներն ու բանակցությունները ուղի հարթեն դեպի խաղաղություն, հնարավոր կդառնա ամեն տեսակի փոխօգնություն: Բայց նախ, ուզում եմ շեշտել, ցանկացած շփումների նպատակը պետք է լինի խաղաղության հաստատումը: Եթե համաձայնության գանք, հարաբերությունները կարելի է շատ արագ կարգավորել:

Միջկուսակցական հարաբերություններից դուրս, լրագրողների միջոցով հնարավոր է իրականացնել հետեւյալ նախաձեռնությունը: Օրինակ, կարելի է մտածել հայ-թուրք-ադրբեջանական խաղաղության կազմակերպություն ստեղծելու մասին: Դրան կարող են մասնակցել հայ, ադրբեջանցի եւ թուրք մտավորականներն ու քաղաքական գործիչները, լրագրողները: Սրանք նախ որոշում են, թե կազմակերպությունն ում կողմից եւ ինչպես է ստեղծվելու: Այն խաղաղության հաստատման նպատակով կարող է զանազան հանդիպումներ կազմակերպել Հայաստանում եւ Ադրբեջանում: Այս համատեղ կազմակերպության գործունեությունը աստիճանաբար կարող է ընդլայնվել: Մենք մեր կուսակցության անունից կարող ենք ջանքեր գործադրել այս նախաձեռնության իրականացման համար:

- Ի՞նչ տեղ է զբաղեցնում ձեր կուսակցությունը Թուրքիայի քաղաքական ուժերի համակարգում:

- Ներկայումս մենք խորհրդարանում ունենք 14 աթոռ: Մնացած աջակողմյան կուսակցություններում կան մեր կուսակցության շարքերում աճած եւ մեր տեսակետները ընդունող առնվազն 50-60 պատգամավորներ: Մեր կուսակցությունը ազգայնականության ջատագովն է: Սակայն մեր ազգայնականությունը չի հիմնվում ցեղապաշտության վրա: Չի հիմնվում ցեղային գերազանցության տեսության վրա: Մեր ազգայնականությունը հիմնվում է սեր եւ միություն, միասնականություն հասկացությունների վրա: Մեր տեսակետով ազգայնականությունը մի երկրորդ ուժ է, որը կարող է նպաստել Թուրքիայի զարգացման տեմպերի արագացմանը: Դրա կողքին, մեզ համար սկզբունքային է իրավունքի առաջնայնությունը: Երբ մենք դառնանք իշխող կուսակցություն, իրավունքի առաջնայնության սկզբունքով ենք առաջնորդվելու: Մարդու իրավունքները եւ ժողովրդավարությունը մեզ համար անվիճելի արժեքներ են: Մեր կուսակցությունը Թուրքիայում մինչեւ 80-ական թթ. լուրջ պայքար է մղել մարքսիզմի դեմ: Բացի այդ, արդեն 40-50 տարի մտածում էինք, որ ԽՍՀՄ-ում կային ազատությունից եւ ժողովրդավարությունից զուրկ ժողովուրդներ:

Այսօր մենք Կովկասով եւ Միջին Ասիայով շատ մոտիկից հետաքրքրվող մի քաղաքական կուսակցություն ենք: Ինչպես արդեն նշեցի, ժողովուրդների երջանկությունը, զարգացումը եւ հզորացումը հնարավոր է միայն խաղաղության պայմաններում: Մենք կողմ ենք դրացիների հետ լավ հարաբերություններ հաստատելուն: Ցանկանում ենք լավ հարաբերություններ ունենալ նաեւ ԱՄՆ-ի եւ Արեւմուտքի հետ: Տնտեսական բնագավառում մենք կողմ ենք ազատ շուկայական հարաբերություններին, բայց դեմ ենք հոլդինգներին եւ մոնոպոլիաների ձեւավորմանը: Նախատեսում ենք, որ սեփականությունը բաշխվի ստորին խավերի միջեւ: Այսքանը:

- Ի՞նչն է խանգարում Թուրքիային ճանաչել Օսմանյան կայսրությունում տեղի ունեցած հայերի ցեղասպանությունը:

- Օսմանյան կայսրության շրջանում մեր հայ եղբայրները երկար ժամանակ ապրում էին խաղաղության մեջ: Կար մի տարածված հասկացություն, հավատարիմ ժողովուրդ: Նրանք պաշտոններ էին զբաղեցնում նույնիսկ պետական ապարատում: Հիմա էլ եթե գնանք հակվիչ հանձնաժողով, կտեսնենք, որ այնտեղ աշխատում է մեր հայազգի քաղաքացիներից մեկը: Սակայն հետագայում, Օսմանյան կայսրության անկման շրջանում, մեր հայազգի քաղաքացիները, որոշ կենտրոնների ազդեցության տակ դիմեցին այդ եղբայրությունը վտանգող քայլերի: Խնդիրը ծագել է դրանից հետո: Ճիշտ չի լինի խոսել միակողմանի գործողությունների մասին: Այլեւս պետք է մոռանանք դրանք: Պետք է նայել դեպի առաջ: Պետք է պատմաբաններին թողնել անցյալը փորփրելու, անցյալը դատապարտելու գործը: Երբ քաղաքական գործիչներն են զբաղվում նման խնդիրներով, սխալները բացառված չեն: Քանզի նրանք երբեք պատմաբանների պես անաչառ լինել չեն կարող: Ահա թե ինչու մենք խորհուրդ ենք տալիս հետեւյալը: Թե թուրքերը եւ թե հայերը պետք է իրենց հայացքն ուղղեն ապագային: Ինչպես կարող ենք բարելավել մեր կյանքը, ավելի երջանիկ կյանքով ապրել... գոյատեւել որպես առանձին պետություններ... Ահա թե ինչի մասին պետք է մտածել: Այսօր մենք ոչ մի օգուտ չենք ստանա, եթե մեր ուժերին թողնենք պատմաբանների առաքելությունը: Կարող ենք սխալներ թույլ տալ: Պետք է խաղաղությամբ, ավելի ճիշտ՝ խաղաղությունը չվտանգելու մտահոգությամբ ավարտենք այս զրույցը, որն սկսվել է խաղաղության մթնոլորտում:

- Ո՞րն է ձեր անձնական տեսակետը հայերի մասին:

- Մեր երկրում այսօր էլ ապրում են հայազգի քաղաքացիներ: Օրինակ Ստամբուլում կան մեր կուսակցության անդամ հայեր: Մենք հայերի հետ շատ երկար համատեղ կյանք ենք ունեցել եւ ունենք ընդհանուր ավանդույթներ, իրար մոտ կանգնած մշակույթ:

Մենք իրար ավելի մոտ ենք, քան աշխարհի այլ ժողովուրդներ: Մեզ համար առաջնայինը մարդն է, ուստի մարդուն համարում ենք կենդանի էակների ամենակատարյալը եւ շատ ենք սիրում: Իհարկե, սիրում ենք ինչպես մեր սովորական հայազգի քաղաքացիներին, այնպես էլ արտասահմանում ապրող հայերին: Օրինակ՝ մի հուշ պատմեմ: Ֆրանսիայի Մարսել քաղաքում էինք գտնվում: Ճաշելիս մեր սեղանին մոտեցան տարեց հայ՝ ամուսիններ, նրանք լսել էին մեր թուրքերեն խոսակցությունը եւ հարցրին՝ «Դուք թո՞ւրք եք»: Այո, պատասխանեցինք: «Իսկ մենք պոլսահայեր ենք», ասացին: Զրուցեցինք: «Մենք վերադառնում ենք Թուրքիա, որեւէ ցանկություն ունե՞ք», հարցրի ես: «Չգիտենք, կանենք այդ բանը, թե ոչ, ասացին նրանք, բայց երբ վերադառնաք Ստամբուլ, մեր տեղը համբուրեք նրա հողը»: Շատ էինք հուզվել: 70-75 տարեկան այս ամուսինները թուրքերից խնդրում էին համբուրել Ստամբուլի հողը: Ուստի բնական է, որ մենք հայերին ավելի ջերմ ենք վերաբերվում, քան մնացած ազգերին: Բայց, ինչպես ասացի, անցյալի դառը իրողությունները մի կողմ պետք է թողնենք, ավելի շատ պետք է խոսենք մեր ընդհանրությունների մասին: Պետք է գիտակցենք այն երջանկության կարեւորությունը, որ մարդկանց պարգեւում է խաղաղությունը: Եթե այդ ուղղությամբ շարժվենք, կարծում եմ, ավելի շատ կկարողանանք մերձենալ: Մենք սիրում ենք մարդկանց:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Քաղաքական նկարագրի կերտման հայ «վարպետները»

Մեր բարդ ժամանակներում քաղաքական ու բարոյական շատ ու շատ արժեքներ, ցավոք, տեղաշարժված են իրենց բնական տեղերից, ինչպես մեր ազգային արժույթը՝ դրամը: Սակայն կխոսենք ոչ թե փողերի, այլ շատ կարևոր բաների մասին, որոնք անհրաժեշտ են յուրաքանչյուր քաղաքական գործչի, մեր հանրապետության քաղաքական ընտրախավի յուրաքանչյուր անդամի: Եվ այս խնդրով ուզում եմ վերհիշել հռչակավոր Չերչիլի խոսքերը. «Երբ ուզում ես, որ ինչ-որ բան չկայանա, հարկավոր է այդ մասին գրել մամուլում»: Արդ, փոխակերպելով այդ խոսքերը, ես ուզում եմ ասել, որ այն ամենը, ինչի մասին կխոսվի այս հոդվածում, ցանկալի չէ, որ երբևիցե կրկնվի մեր իրականության մեջ:

Քաղաքական նկարագրի կերտման կուլտուրան մեզ մոտ գտնվում է ամենացածր մակարդակի վրա: Ուրիշ՞ ինչ կարող էր լինել, երբ Հայաստանի այսօրվա ամբողջ քաղաքական ընտրախավը կազմում են ժամանակավորության ներկայացուցիչները, որոնք խորհրդային իշխանության ամբողջ ժամանակամիջոցում հեռացված էին երկրի ղեկավարումից և չէին էլ կարող նույնիսկ երազել մեծ քաղաքականության հետ կապված բաների մասին:

Հիմա մեր բոլոր պատգամավորները բարձրագույն կրթությամբ մարդիկ են, ունեն գիտական աստիճաններ և առհասարակ տպավորիչ մասնագետներ են իրենց բնագավառներում (սա ասվում է առանց սարկազմի և անկեղծորեն): Բայց մեր կյանքը դրանից չի բարելավվել, քանզի ղեկավարություն կառավարել ավելի բազմազան են, քան ներկա իշխանություններինը, քանզի առաջինները գործում են ավելի «մեղմ» ժողովրդավարական հասարակության մեջ, մինչդեռ ներկայիս իշխանությունները ժամանակին գործել էին սոցիալիզմի պայմաններում:

Երկրորդ եղանակը «ժողովրդից սերած և ժողովրդի դեմ առողջ» կերպարի ստեղծումն է: Վերջին ժամանակներս շատ հաճախ կարելի է լսել, թե ընդդիմադիր առանձին մեր պատգամավորներն արտաքուստ միանգամայն վայելուչ տեսք ունեն և բավական լավ են ապրում, թեև խղճուկ աշխատավարձ են ստանում: Դա բացատրում են տարբեր ձևերով. օգնում են ընկերները, ծնողները, իսկ երբեմն էլ նրանց զգալի եկամուտ է բերում «հողամասը»: Դա ավելին պատգամավորի կերպար է, որը ստանձնում է իշխանու-

կարելի է պատգամավոր առաջադրվելու ընթացքում շատ նախընտրական խոստումներով: Մանավանդ որ մեր ժողովուրդը չափազանց դյուրահավատ է: Իրենց քաղաքական նկարագրի մասին հոգում են նաև մեր իշխանությունները: Երբ սակայն նրանք չեն կարողանում պարծենալ իրենց հաջողություններով, ապա արտասահմանյան շրջագայությունների ժամանակ դա նրանց ավելի լավ է հաջողվում: Իշխանությունները մեծ կարևորություն են տալիս նաև բարեգործական ձեռնարկումներին, որոնք նույնպես ազդեցություն են գործում զանգվածների վրա: Իշխանությունները հիանալի հասկանում են, որ քաղաքական ուժերի ռեյտինգի սանդղակում վերջին տեղն զբաղեցնելով, խիստ դժվար է արտակարգ միջոցներ ձեռնարկել: Կիրառելով հնօրյա և ներգործուն «Մինչև հիմի

նույնպես դժվար է կառավարել, դա նույնպես դժվար է սովորել:

Ուզում եմ առանձին խոսել մեր ղեկավարների քաղաքական նկարագրի ստեղծման որոշ հնարքների մասին: Առաջին և գրեթե բոլոր գործիչների կողմից կայունորեն օգտագործվող եղանակը անխնա, ոչնչացնող քննադատությունն է, որն ստեղծում է ամեն ինչին և ամենքին ընդդիմանալու տպավորություն: Այդ եղանակը լայնորեն օգտագործեցին ղարաբաղյան շարժման գործիչները մինչև իշխանության հասնելը, իսկ դրանից հետո առ այսօր գոյություն ունեցող բոլոր կուսակցությունների կազմավորման ընթացքը ճակատագրի հեգնանքով լիովին հիմնված էր հենց այդ սկզբունքի վրա: Այնինչ, մեր նախասառը, ժողովրդավարական, անկախ պետության իշխանության ժողովրդավարական կառույցները հայտնվել են կազմավորվող ընդդիմադիր կուսակցությունների կատաղի քննադատության և վարկաբեկիչ փաստերի տարափի տակ. կուսակցություններ, որոնց կազմում հայտնվել են ղարաբաղյան շարժման նախկին զինակիցներից շատերը: Սկզբում իշխանություններն արձագանքեցին հիվանդագին կերպով և նույնիսկ զանգվածային լրատվության միջոցներում հանդես էին գալիս հակափաստարկներով: Բայց փոխադարձ կշտամբանքների զարգացմանը զուգընթաց, իշխանությունների արձագանքն ընդդիմության այդ բոլոր «հարձակումների» առջև մեղմանում էր, իսկ վերջերս դրանք ընդհանրապես անտեսվում են: Այնինչ, ստեղծվել է հանրապետության քաղաքական կյանքում «բարձիթողի» վիճակ, երբ իշխանությունները զբաղված են իրենց ճանապարհով, իսկ ընդդիմությունը շարունակում է [illegible]

թյուններին ճնշապետել ուղղակի և բացահայտ կերպով: Իսկ նրանք, ովքեր «լավ» են ապրում իրենց աշխատավարձով, ցանկանում են ստեղծել մնալ հենց իրենց չվճարելու համար: Լռությունը նույնպես «կարգիսալ է»:

Այժմ վճռորոշ ժամանակ է սկսվել քաղաքական նկարագրի ստեղծման մեր «վարպետների» խորհրդարանի պատգամավորների ցանկերի գնահատման համար: Քիչ թե շատ գործունյա պատգամավորները շատ կարգով հիմնավորվում են իրենց կուսակցություններում, ընդունելով չմոռանալով իրենց համար ապահով կարևոր պաշտոններ: Օրենքի համաձայն, 1995 թ. գարնանը կայանալիք խորհրդարանական ընտրությունները գրեթե բոլոր ընդդիմադիր քաղաքական կուսակցություններում ծայրահեղ սուր են դարձրել ներկուսակցական փոխհարաբերությունները: Երբ դա նրանց չի հաջողվում, առաջ ակտիվանում է սեփական կուսակցության ստեղծմանն ուղղված նրանց գործունեությունը, թեկուզ այն անունով, որ ունեն իրենց նախկին կուսակցությունը: Դա այսպես կոչված «ֆրակցիոն» ընդդիմության է: Պատճառը նույնն է. ընտրությունները հեռու չեն, իսկ սեփական քաղաքական նկարագրի ստեղծման համար ժամանակը չի բավականացնի, մանավանդ որ ընտրությունները ամենայն հավանականությամբ կանցկացվեն կուսակցական ցուցակներով: «Ֆրակցիոն» ընդդիմության այդ «հաղթանակությունը» հիմնականում կազմված է իշխանության կառույցներում իրենց «տեղը չգտած» մի խումբ [illegible]

Ով չգովես, ոչ ոք այդ մասին չի գուշակի» միտքը, իշխանություններն անցել են սեփական «հաջողությունների» գովերգմանը: Բայց կյանքը դաժան բան է, այն լակմուսի թղթի նման առանց խոսքի ցույց է տալիս, թե ով ով է և ինչը ինչ:

Եվ վերջապես այն մասին, թե մեր քաղաքական գործիչներին ինչու է հարկավոր քաղաքական նկարագրի ստեղծման այդ կուլտուրան: Պատճառն այն է, որ մեր անցումային ժամանակաշրջանում ամեն ինչ շատ քաղաքականացված և հեղինակային է: Ժողովուրդը չի հասկանում, թե ինչ է ուզում յուրաքանչյուր առանձին կուսակցություն, և կողմնորոշվում է առանձին մարդու օգնությամբ: Ի դեպ, դա նաև սովորույթ է, քանի որ սոցիալիստական գաղափարախոսությունը չէր ենթադրում ընտրություններ բազմակուսակցական հիմքով: Ի դեպ, այս առումով հարկ է նշել, որ ոչ մի կազմակերպության ժողովրդին «լավ կյանք» չի խոստանում: Ահա թե ինչու քաղաքական ուժերի ռեյտինգի բացահայտման հարցումների ընթացքում մեծ է «անտարբերների» տոկոսը: Հենց դա վկայում է այն մասին, որ հիշյալ բոլոր եղանակներն անարդյունավետ են և հազիվ թե հանգեցնեն լավ արդյունքների: Լավագույն դեպքում մենք կունենանք անկանխատեսելի պատգամավորական կորպուս, իսկ այնուհետև խորդաքնությունները [illegible] անկանխատեսելի կերպով: Իսկական ժողովրդավարական երկրներում յուրաքանչյուր քաղաքական կուսակցություն ընտրությունների է գնում սեփական ծրագրով: Գուցե մեր կուսակցությունները նույնպես այնուամենայնիվ կներկայացնեն իրենց ծրագրերը և «փոխարեն [illegible]» ցույց կտան իրենց իրավացիությունը ու դրանով իսկ վերջնականապես [illegible] ընդդիմության զարգացմանը:

[illegible]

ՀՈԲԵԼՅԱՆ

Կոմիտասի 125-ամյակին նվիրված միջոցառումներ Ֆրանսիայում

Հոբելյանական ծրագիրը մշակվել է Ֆրանսիայի և Հայաստանի մշակույթի նախարարությունների կողմից դրանց ղեկավարներ Ժակ Տուբոնի և Հակոբ Մովսեսի գլխավորությամբ: Այդ ծրագրի իրականացման գործին ակտիվորեն մասնակցում է ֆրանսահայ Մշակութային միությունը, որի ներկայացուցիչները ներկայումս գտնվում են Երևանում: Միության նախագահ Գեորգ Սարյանը հաղորդեց, որ իրենց կազմակերպությունը պատիվ է համարում «Կոմիտասը և Ֆրանսիան» անունը կրող ծրագրի միջոցառումների մշակման և անցկացման գործում մասնակցությունը: Ծրագրի պատրաստմանը մասնակցել են ոչ միայն սփյուռքի հայերը, այլ նաև ֆրանսիացի մշակույթի և գիտության գործիչները: Իրենց ներդրումը կունենան նաև Հայաստանից ժամանած հյուրերը: Վարդապետի հիշատակին նվիրված ծրագիրը կբացվի հոկտեմբերի 14-ին նրա ստեղծագործությունների մեծ համերգով: Հաջորդ օրը Սորբոնում տեղի կունենա Կոմիտասի կյանքին ու ստեղծագործությանը նվիրված գիտական խորհրդաժողով: Փարիզի հայկական եկեղեցում կբացվի [illegible] ցուցահանդես, իսկ Վիլժյուիֆի Ֆրանսիայի մայրաքաղաքի արվարձանի հիվանդանոցում, որտեղ բուժվել և մահացել է Կոմիտասը, կտեղադրվի նրա կիսանդրին: Ըստ Գ. Սարյանի, Ֆրանսիայում անցկացվող «կոմիտասյան» համաստեղ միջոցառումները կօգնեն սփյուռքի մեր հայրենակիցներին ամբողջովին պատկերացնել և գնահատել Կոմիտասի տաղանդի բազմակողմանի ներուժը: Բացի դրանից, նրանք կդառնան հայ-ֆրանսիական մշակութային և զուտ անձնական հարաբերությունների զարգացման և ամրապնդման հերթական ուղենիշը: ԱՏ

Մշակույթի հայկական ֆոնդի կրթաթոշակառուների համերգը

Սեպտեմբերի 13-ին Կամերային երաժշտության տանը Մշակույթի հայկական ֆոնդի «Մշակութային աշուն» միջոցառումների շրջանակում տեղի ունեցավ ֆոնդի 7 կրթաթոշակառուների համերգը և 2 պատանի նկարիչների ցուցահանդեսը: Սա Մշակութային ֆոնդի կազմակերպած 5-րդ միջոցառումն էր, որի այս անգամվա մասնակիցները մինչև 17 տարեկան ստեղծագործողներն էին: Համերգի ընթացքում ելույթ ունեցավ նաև Երևանի մշակույթի վարչության «Նաիրի» մանկական ազգագրական համույթը: Համերգի վերջում ֆոնդի տնօրեն Արեւշատ Ավագյանը հույս հայտնեց, որ «սա շնորհալի երեխաների վերջին համերգը չի լինի, սրան կհաջորդեն այս երեխաների շարքերը լրացնող ուրիշ տաղանդավոր երեխաներ, որոնք գուցե հետագայում կդառնան մեր ազգի մշակութային խոշոր գործիչներ»:

ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅՈՒՆ

Մոսկվա կամ Մադրիդ՝ Վլադիմիր Սպիվակովին

«Կյանքիս գերագույն նպատակներից մեկը աշխարհի անտարբեր երեխաներին օգնելն է, որի համար և իմ բարեկամների հետ վերջերս միջազգային ֆոնդ եմ հիմնադրել, Ռուսաստանի հետ համատեղությամբ սեպտեմբերի 11-ին ունեցած ելույթի ժամանակ հայտարարեց նշանավոր ջութակահար, «Մոսկվայի վիրտուոզներ» անսամբլի գեղարվեստական ղեկավար, Հայաստանի ժողովրդական արտիստ Վլադիմիր Սպիվակովը: Ինձ համար ոչ մի նշանակություն չունի, թե այդ երեխաները որ ազգության ու որ երկրին են պատկանում»: Ճանաչված արվեստագետը պատմեց այն ծավալուն գործունեության մասին, որին ինքը նվիրվել է հանուն մասաղ սերնդի, այդ թվում՝ նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների երեխաների եր ջանկության: Դրանցից մեկը նրա նախաձեռնությամբ ֆրանսիական Կալմար քաղաքում ավանդաբար տեղի ունեցող երաժշտական փառատոնն է: Կալմարի համերգները, որոնք ուղեկցվում են նկարչական ու ճանաչողական ցուցահանդեսներով, բարեգործական բնույթ են կրում: Անցյալ տարվա փառատոնում իր աշխատանքներն էր ցուցադրել Մինաս Ավետիսյանի որդին՝ Նարեկը, որոնց վաճառքից գոյացած գումարը նույնպես տրամադրվել է բարեգործական նպատակների: Վլադիմիր Սպիվակովը առանձնահատուկ սիրով է կապված Հայաստանի ու հայ երաժիշտների հետ: Եվ դա ոչ միայն այն բանի համար, որ կինը՝ Սատենիկը, հայուհի է, ճանաչված հայ ջութակահար Զարե Սահակյանցի դուստրը: Անեն անգամ նախկին ԽՍՀՄ ում շրջագայելիս նա իր խմբով հայտնվել է Երևանում, մի քանի անգամ աշխատել և հանգստացել է Դիլիջանի կոմպոզիտորների ստեղծագործական տանը: Իսկ երբ հայ ժողովրդի գլխին աղետ էր եկել՝ երկրաշարժը, Լոնդոնի Սոթբի աճուրդում նա վաճառքի էր դրել ռուս դասական նկարչության գործեր, դրանից գոյացած գումարը հասկացնելով Հայաստանին: Նա երկրաշարժի առիթով բարեգործական այլ միջոցառումների էլ է մասնակցել, իր խմբով համերգներ տվել Հայաստանում: Երաժշտասերները չեն մոռանա այն մի քանի համերգները, երբ տոմս չունեցողները Սպիվակովի հրավերով տեղավորվել էին ուղղակի բեմում, նվագախմբից մի քիչ հեռու շարված աթոռներին: Սեպտեմբերի 12-ին լրացավ Վլադիմիր Սպիվակովի ծննդյան 50 ամյակը: Շնորհավորանքներ տաղանդավոր երաժշտին, նորանոր հաջողություններ, նաև նոր հանդիպումներ հայոց հինավուրց հողի վրա:

ԱՆՆԱ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

«Բազմավեպը» 150 տարեկան է

ԵՐԵՎԱՆ, 13 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Սեպտեմբերի 14-17-ը Վենետիկի ս. Ղազար կղզում տեղի կունենա գիտական նստաշրջան՝ նվիրված հայ պարբերականներից ամենաերկարակյացի՝ «Բազմավեպի» հիմնադրման 150 ամյակին: Հանդիսությանը հրավիրված են Հայաստանի և աշխարհի բազում երկրներ ներկայացնող 100-ից ավելի գիտնականներ, արվեստագետներ, պաշտոնատար անձինք: Միջոցառումների ծրագրում կլսվեն գիտական ընթերցումներ: Ըստ հավաստի տեղեկությունների, մեր հանրապետությունից հրավեր են ստացել մշակույթի նախարար Հակոբ Մովսեսը և Մատենադարանի տնօրեն Սեն Արեւշատյանը: Ենթադրվում է, որ պատվիրակության կազմում ընդգրկվել են նաև այլ անձինք:

«Ոսկեփորիկը» Մոսկվայում

ԵՐԵՎԱՆ, 13 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Սեպտեմբերի 4-ին Մոսկվայում բացվեց գրքի ամենամյա միջազգային ցուցահանդեսը, որին մասնակցելու համար Մոսկվա է մեկնել նաև Հայաստանի պատվիրակությունը՝ Հրանտ Թամրազյանի ղեկավարությամբ: Ցուցահանդեսում ներկայացվելու է հայ գրքի բազմազան տեսականի, այդ թվում՝ մանկական «Ոսկեփորիկ» [illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԻՏԱԼԻԱ

«Կալչիոն» աշխարհում ֆուտբոլային ամենաուժեղ ազգային առաջնությունն է

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՆՅԱՆ,
Վալանս, Ֆրանսիա

Իտալիայի առաջին դիվիզիոնի հերթական առաջնությունը, որը ֆուտբոլասերները կոչում են «Կալչիո», նույնիսկ սկսվեց բիծերի բուռն ոլորտում: Իտալական առաջնությունը համաշխարհային ֆուտբոլի կենտրոնն է: Իտալական յուրաքանչյուր թիմ առաջնակարգ դիրքում է, եվրոպական մարզաձևերի ու ըմբռնումների գրավելով իր ամեն մի անցուդարձի վրա: «Կալչիոյի» նշանակությունը վկայում են եվրոպայի ակումբային վերջին երեք մրցաշարերը: Միլանի «Միլանը» դարձավ չեմպիոնների լիգայի մրցաշարի հաղթող, նույն խաղաքի «Ինտեր» ն՝ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթը, իսկ իտալական մեկ այլ թիմ «Պարմա»՝ գավաթակիրների գավաթի խաղարկության եզրափակիչ հասավ: Իտալական ֆուտբոլի ուժի մասին է վկայում նաև այդ երկրի հավաքականի հաջող ելույթները ԱՄՆ աշխարհի առաջնությունում, որտեղ եռամեֆ եզրափակիչում միայն 11 մետրանոց հարվածներով չեմպիոնի կոչումը զիջեցին Բրազիլիայի հավաքականին: Ռոբերտո Բաջոն «Ֆրանս ֆուտբոլի» կողմից ճանաչվեց աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստ և արժանացավ ոսկե գնդակի: Իտալական ֆուտբոլի այսօրվա հաջողությունները մեծ մասամբ են առաջացնում ֆուտբոլային աշխարհում: «Կալչիոն» մագնիսի պես խառնում է աշխարհի ամենաուժեղ ֆուտբոլիստներին: Նրանց կոմերցիոն գինը զգալիորեն բարձրանում է: Բացառություն չէ նաև սկսված առաջնությունը: Խնդիրն այսօր այն է, որ «Միլանի» գերակայությունը եվրոպական և իտալական ֆուտբոլում այնքան հզոր է, որ սիֆոզինները (իտալացի ֆուտբոլասերները) այլևս հոգնել են նրա հաղթանակներից և աչքերն ուղղել են ավելի քիչ համանուն խաղերին: Վերջերս «Կարերա դելլա սերա» թերթի կողմից անցկացված հարցման համաձայն, «Միլանին» կրկին հերթական առաջնությունում տրվել է առաջին տեղը: Այդ թիմն իր կազմով շարունակում է մնալ ամենաուժեղը: «Միլանի» գլխավոր մրցակիցներից է Թուրինի «Յուվենտուս» թիմը, որն արդեն 7 տարի ոլորտում է չեմպիոնի կոչման համար, բայց առանց հաջողության: Շատերի կարծիքով, այս տարի «Յուվենտուսը» Ռոբերտո Բաջոյի, Վիալիի և օտար մի քանի նոր խաղացողների շնորհիվ կարող է ձեռնոց նետել «Միլանին»: Այս հզոր թիմի ճանապարհին կարող են կանգնել մի քանի ուրիշ հզոր թիմեր: Դրանցից է Ջենովայի «Սամպդորիան», որից չնայած հեռացավ Գուլիտը և տեղափոխվեց Հռոմի «Լացիո», ունի գոհարային բազմաթիվ եռյակ, համեմատ Կազիրագիի, Սիգնորիի և խորվաթ Բոկսիչի, որը մեծ հաջողությամբ հանդես էր գալիս Մարսելի «Օլիմպիկի» կազմում և դարձավ եվրոպական երկրների չեմպիոնների գավաթակիր: Առաջնության ֆավորիտների թվում է նաև «Ռոման», որն ունի Բալբոյի և Ֆոնսեկայի ողես ֆուտբոլիստներ: «Կալչիոն» այս տարի էլ համալրվել է նոր և ուժեղ ֆուտբոլիստներով: Իտալիա են տեղափոխվել ճապոնացի Միուրան, ԱՄՆ-ի հավաքականի և աշխարհի առաջնության հայտնություն Ալեքսի Լալասը, նիգերիացի Օլիսեհը, կոլումբիացի Ռինկոնը, Ֆրանսիայի առաջնությունում հանդես եկած Աբեդի Պելեն, ժողին Անգլոման և մեր հայրենակից Ալեն Պողոսյանը, որն, ինչպես գիտեք, անցյալ մրցաշրջանում փայլուն հանդես եկավ Մարսելի «Օլիմպիկի» կազմում: Միայն Գուլիտի, Մանչինիի և Բոկսիչի նման խաղացողներ ունեցող մի առաջնություն կարող է ուժեղագույն համարվել, իսկ երբ նրանց ավելացնենք ուրիշ բազմաթիվ ուժեղ խաղացողների, նշանակում է, որ «Կալչիոն» աշխարհում մրցակից չունի:

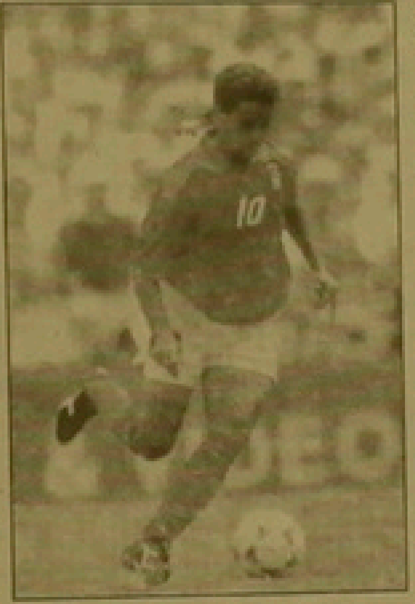

Իտալիայի վերջին 10 առաջնությունների հաղթողները

1985	«Վերոնա»
1986	«Յուվենտուս»
1987	«Նապոլի»
1988	«Միլան»
1989	«Ինտեր»
1990	«Նապոլի»
1991	«Սամպդորիա»
1992	«Միլան»
1993	«Միլան»
1994	«Միլան»

ՀԱՄԱՌՈՏ

Բալադյուր. 2004 թ. օլիմպիականը՝ Ֆրանսիայում

Ժամանակակից օլիմպիական խաղերի 100-ռդ տարեդարձի առթիվ Փարիզի «Բերսի» մարզահամալիրում տեղի ունեցած բացման հանդիսավոր արարողության ժամանակ Ֆրանսիայի վարչապետ Էդուար Բալադյուրը ողջույնի իր խոսքում գովասանքներ արեց ժամանակակից օլիմպիական շարժման հասցեին. «Օլիմպիական շարժման 100-ռդ տարեդարձը մեզ վստահեցնում է, որ մարդկության ամենամեծ արժեքները, որոնք ապահովում են մարդկության առաջընթացը, չեն մահանում»: Էդուար Բալադյուրը հույս հայտնեց, որ 2004 թ-ի ամառային օլիմպիական խաղերը կկազմակերպվեն Ֆրանսիայում:

Դատախազը հրահանգեց առգրավել նվերները

Բրազիլիայի դատախազը իր տեղակալներին հրահանգեց առգրավել 17 տոննա նվերները՝ խաղալիքներ, էլեկտրոնային ապրանքներ և այլն, որ աշխարհի առաջնությունում տանելով էին 93 հոգուց բաղկացած Բրազիլիայի հավաքականի պատվիրակության անդամները: Ըստ դատախազի, այս նվերների անօրեն մուտքը Բրազիլիա և տուրքեր չվճարելը Բրազիլիային զրկեցին 1 միլիոն դոլլարից:

Տաֆֆարելը կորցրեց մեդալը

Աշխարհի չեմպիոն Բրազիլիայի հավաքականի դարպասապահ Տաֆֆարելը Լոս Անջելեսում տախսիի նստարանին մոռացել էր 60 հազար դոլլար և աշխարհի չեմպիոնի ոսկե մեդալը: Բարեխիղճ վարորդը մեծ ավարը հանձնել է ոստիկանությանը: Տաֆֆարելը նրան նվիրել է 1000 դոլլար:

ՀՀ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

Առաջնությունը թևակոխում է վճռական փուլ

Այսօր կսկսվի ՀՀ ֆուտբոլի բարձրագույն խմբի երրորդ առաջնության 22-րդ տուրը: Մրցաշարը թևակոխում է վճռական փուլ: Տեղի կունենա 3 հանդիպում:

«Նաիրիտ» - «Շիրակ»
ՅՄԸՄ-ՅՄՄ ՖԻՄԱ
«Կոտայք» - «Ցեմենտ»

Սեպտեմբերի 16-ին ուժերը կչափեն

«Կանազ» - «Արարատ»
«ԲՄՄ Արայի» - «Ազնավուր»
«Երազանք» - «Բանանց»
«Վան» - «Զանգեզուր»

Բացառությամբ «Կոտայք» - «Ցեմենտ» (ժ. 16.00) հանդիպման, բոլոր խաղերն սկսվելու են ժ. 17-ին:

ԵԹԵ ԴՈՒՔ ՓՆՏՐՈՒՄ ԵՔ ՁԵՐ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ՄՇՏԱԿԱՆ ՍՊԱՌՈՂ ԵՎ ՈՒՆԵՔ ԲԱՐՁՐՈՐԱԿ ՄԹԵՐՔՆԵՐ, ԿԱՊՎԵՑԵՔ ՄԵԶ ՀԵՏ

Ֆիրման կատարում է բարձրորակ մթերքների մեծածախ գնումներ.

- Օրեղեն, ծիրան, չամիչ, բուզ, արմավ և այլն
- Գետնանուշ, կաղին, նուշ, ընկույզ, պիստակ և այլն
- Շոկոլադով գեֆիր, մրգի մարմելադ, շոկոլադով մարմելադ, պոմադկա, և այլ քաղցրավենիքներ (պիտանիության ժամկետը՝ առնվազն 2 ամիս):

Ֆիրման առաջարկում է

երկարաժամկետ համագործակցություն այն ձեռնարկությունների և մասնավոր անձանց հետ, որոնք յուրօրինակ հրուշակեղենի պատրաստման մեծ փորձ ունեն:

ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ ԵՆՔ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ

Զանգահարել 23-69-92 ժ. 18.00-22.00

ՀԱՅՏԱՐԱՐՎՈՒՄ Է ԲԱՑ ՄՐՑՈՒՅԹ ԱՄՆ-ՈՒՄ ԳԻՏԱՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՈՎ ԶԲԱՂՎԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

«Միջազգային հետազոտությունների ու փոխանակման խորհուրդ» (ԱՅՐԵՔՍ) կազմակերպությունը պատիվ ունի տեղեկացնել «1994-1995 թթ. Բաց մրցույթ գիտահետազոտական աշխատանքի համար» ծրագրի մասին: ԱՊՀ-ի երկրների գիտնականները կարող են 3-8 ամսով ԱՄՆ-ի համալսարաններում և գիտական կենտրոններում անհատական, գիտական աստիճանի չհանգեցնող հետազոտություններ վարել հումանիտար և սոցիալական գիտությունների բնագավառներում: Սույն ծրագիրը ֆինանսավորվում է ԱՄՆ-ի Տեղեկատվական գործակալության կողմից:

Ծրագրին մասնակցելու պայմանները. Մրցույթին կարող են մասնակցել այն անձինք, ովքեր համապատասխանում են հետևյալ չափանիշներին.

- ԱՊՀ որևէ երկրի քաղաքացի են,
- բավարար չափով տիրապետում են գրավոր և բանավոր անգլերենին,
- կարող են ներկայացնել ԱՄՆ-ում գիտական հետազոտություն վարելու հիմնավորված առաջարկ,
- ունեն գիտությունների թեկնածուի կամ դոկտորի աստիճան կամ էլ գիտական ամսագրերում հրատարակված հինգ նշանակալի հոդվածներ:

Անհրաժեշտ փաստաթղթերը կարելի կլինի ձեռք բերել **1994 թ. հոկտեմբերի 1-ից** «ԱՅՐԵՔՍ» կազմակերպության գրասենյակից: Մեր հասցեն է.

Երևան 375019, Մարշալ Բաղրամյան 40,
Հայաստանի Ամերիկյան համալսարան
Սենյակ 10 (գրադարանի կողքը), «ԱՅՐԵՔՍ»

ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԸ ԱՆՎՃԱՐ ԵՆ ՏՐԱՄԱԴՐՎՈՒՄ ԵՎ ԿԱՐՈՂ ԵՆ ՊԱՏՃԵՆԱՀԱՆՎԵԼ

1994 Թ. ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 22-ԻՆ, ԺԱՄԸ 18:00, ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆՈՒՄ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ ԿՏՐՎԻ ԾՐԱԳՐԻ ԵՎ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ:

Փաստաթղթերի լրացման կարգի վերաբերյալ անհատական կոնսուլտացիա ստանալ ցանկացողների համար դասախոսությանը մասնակցելը պարտադիր է:

ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ԵՏ ՀԱՆՁՆՄԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄԿԵՏԸ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 18-Ն Է:

RESEARCH OPPORTUNITIES IN THE UNITED STATES

The International Research and Exchange Board (IREX) is pleased to announce «THE 1994-1995 OPEN COMPETITION RESEARCH OPPORTUNITIES IN THE UNITED STATES» program. Scholars from the Newly Independent States (NIS) in the fields of HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES may apply for individual, non-degree research opportunities at universities and institutes in the US for a period of 3 to 8 months. This program is made possible through the financial support of the United States Information Agency.

ELIGIBILITY. The program is open to any individual who meets the following criteria.

- citizen of an NIS country
- have a sufficient command of written and spoken English
- submit an independent research proposal in the field of Humanities and Social Sciences with demonstrated need for research in the US
- hold a Kandidat or Doctor degree or have five major publications in scholarly journals.

Application forms will be available starting from October 1, 1994 from:
Erevan IREX office,
American University of Armenia
room #10 (near the library)
Marshal Baghramian 40,
Erevan 375019, Armenia.

APPLICATIONS ARE FREE OF CHARGE AND MAY BE PHOTOCOPIED

AN INFORMATIONAL LECTURE DESCRIBING THE PROGRAM AND APPLICATION PROCEDURE WILL BE GIVEN ON SEPTEMBER 22, 1994 AT 18,00 AT THE AMERICAN UNIVERSITY OF ARMENIA. Lecture attendance will be required for those desiring future consultations regarding their individual applications.

THE APPLICATION DEADLINE IS NOVEMBER 18, 1994

«ԱՐԱՐԱՏ» ԱՎԻԱԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ եզակի է հանրապետությունում իր ծառայությունների բնույթով

Կանոնավոր թռիչքներ.

- ԵՐԵՎԱՆ-ՎԼԱԴԻԿԱՎԿԱԶ-ԵՐԵՎԱՆ
- ԵՐԵՎԱՆ-ՍՏԱՎՐՈՊՈԼ-ԵՐԵՎԱՆ
- ԵՐԵՎԱՆ-ՄԻՆ_ՎՈԴԻ-ԵՐԵՎԱՆ
- ԵՐԵՎԱՆ-ԹԲԻԼԻՍԻ-ԵՐԵՎԱՆ
- ԵՐԵՎԱՆ-ՄԵՂՐԻ-ԵՐԵՎԱՆ

Թռիչքները՝ «Էրեբունի» օդանավակայանից

* Մինչև 10 տ ուղեբեռի տեղափոխում ԱՊՀ ցանկացած քաղաք:

ԱՎԻԱԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ **ՄԻ-8 ՈՒՂՂԱԹԻՌԸ** մերձակա տարածաշրջանի ցանկացած կետ կհասցնի.

- ուղևորների,
- բեռներ, ինչպես նաև ոչ ստանդարտ ուղեբեռներ (ուղղաթիռից կախված վիճակում):

Կարող ենք տրամադրել Ձեզ ուղղաթիռ իր անձնակազմով

Փոքր ավիացիայի մեծ վարպետները կօգնեն Ձեզ եք գտնել ցանկացած ծայրահեղ և վտանգավոր իրավիճակից.

- գազատարի, հաղորդակցման այլ միջոցների վերանորոգման, շինարարական այլ աշխատանքների սպասարկում,
- անտառներում ծագած հրդեհի մարում,
- փրկարար և հատուկ աշխատանքներ ժողովրդական տնտեսության օբյեկտներում,

Գրանցեք մեր ավյալները մինչև անհրաժեշտության հանգելու պահը

Հասցեն՝ Երևան, Արշակունյաց պ. 135 Օդանավակայան «Էրեբունի»
Հեռ. 567108, 486941, 484761
Ֆաքս. 448987

digitised by A.R.A.R.@

«ԷՐԵԲՈՒՆԻ» ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԲԱՆԿ
COMMERCIAL BANK «EREBUNI»

Ձեր հաջողության լավագույն գրավականը՝ շահավետ պայմաններով առաջարկում է իր ծառայությունների ցանկը.

- Կարճաժամկետ եւ երկարաժամկետ վարկերի տրամադրում, ինչպես դրամով, այնպես էլ արտարժույթով,
- արտարժութային եւ դրամային հաշիվների բացում եւ բարձրորակ սպասարկում,
- բանկային այլ ծառայություններ,
- տարադրամի փոխանակում
- կանխիկ եւ անկանխիկ տարադրամի առք ու վաճառք,
- արտարժութային փոխանցումներ ԱՊՀ եւ արտասահմանյան երկրներ

ավանդների ընդունում հետեւյալ տոկոսադրույքներով՝

ժամկետը	դրամ	ռուբլի	դոլլար
1 ամիս	15	12	6
3 ամիս	60	45	20
6 ամիս	150	120	45
12 ամիս	400	260	100

Երեւան, Խաղաղ Դոնի 13,
հեռ. 577256, 577249

«ԵՎԱ»

ուսումնական կենտրոնը հրավիրում է Ձեզ

Սովորելու 1-3-ամսյա դասընթացներում հետեւյալ մասնագիտությունների գծով.

- օպերատորական գործ, ծրագրային փաթեթների եւ ծրագրավորման լեզուների ուսուցում IBM PC համակարգիչների վրա
- անգլերեն լեզու սկսնակների համար Communicative course in English, Learning American English, The Cambride English course (2 ցիկլով), ամերիկյան ուսումնական հաստատություններ ընդունվողների համար TOEFL
- բանկային գործ
- հաշվապահություն եւ համակարգիչների կիրառումը հաշվապահության մեջ
- կոմերցիա եւ էլիտացիա
- մերսում (մասաժ)

Դասընթացներն ավարտողներին տրվում են վկայականներ (սերտիֆիկատ) հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն լեզուներով:

Մենք երաշխավորում ենք ոչ միայն ուսուցման բարձր մակարդակ, այլեւ հարմարավետ դասասենյակներ եւ ղեկավարի կենտրոնում:

Ընդունում ենք ամեն օր, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից, ժամը 11-ից 16-ը:

Հասցեն՝ Սարյան 4
(Սարյանի տուն-թանգարանի դիմաց)
Հեռախոս 58-21-22

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

ՉՎԱՑՈՒՑԱԿ

1994 թվականի սեպտեմբերի 1-ից մինչեւ սեպտեմբերի 24-ը

Զվարթնոց

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	Ժաման.	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	Ժաման.
------	ՏՈՒ-154	22.15	01.10	R3 1241	ԱԹԵՆՔ	R3 1242	*01.10	*05.30
1-3-5--	ՏՈՒ-134	08.20	11.25	R3 7117	ԱՇԽԱԲԱԴ	R3 7118	12.25	13.45
1------	ՏՈՒ-154	22.15	21.00	R3 1241	ԲԵՅՐՈՒԹ	R3 1242	**22.00	*05.30
-2--5--	ՏՈՒ-154	13.50	21.00	R3 7095	ԵԿԱՏԵՐԻՆԲՈՒՐԳ	R3 7096	23.00	**00.35
------7	ՏՈՒ-134	08.00	10.15	R3 105	ԹԵՀՐԱՆ	R3 106	11.45	13.10
1234567	ՏՈՒ-154	08.20	09.00	R3 910	ՄՈՍԿՎԱ	R3 909	10.20	12.45
12--5-67	ՏՈՒ-154	13.00	18.15	R3 894	ՄՈՍԿՎԱ	R3 893	19.50	22.15
--34---	ԻԼ-86	13.00	18.15	R3 900	ՄՈՍԿՎԱ	R3 899	19.50	22.40
--3--6-	ՏՈՒ-154	08.20	19.45	R3 7091	ՆՈՎՈՍԻԲԻՐՍԿ	R3 7092	22.45	**02.55
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	13.50	18.00	R3 7207	ՌՈՍՏՈՎ	R3 7208	23.00	**00.30
---4---	ՏՈՒ-154	12.00	18.15	R3 9037	ՍԱՄԱՐԱ	R3 9038	21.00	22.30
----5--	ՏՈՒ-154	11.00	17.15	R3 9015	Ս.-ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ	R3 9016	19.30	22.50
1234567	ՏՈՒ-134	07.30	08.45	R3 7167	ՍՈՉԻ	R3 7168	10.45	12.00
---4---	ԻԼ-86	04.05	10.00	R3 9827	ՓԱՐԻԶ	R3 9828	21.00	**04.00
-2--5--	ՏՈՒ-154	07.45	11.00	R3 1219	ՖՈՒՋԵՅՐԱ	R3 1220	24.00	**03.00

Էրեբունի

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	Ժաման.	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	Ժաման.
1-3-5--	ՅԱԿ-40	10.45	11.35	РЮ-27	ԹԲԻԼԻՍԻ	РЮ-28	13.35	14.25
1234567	ՅԱԿ-40	08.00	09.30	РЮ-45	ՄԻՆ-ՎՈԴԻ	РЮ-46	11.30	13.00
1234567	ՅԱԿ-40	11.30	13.00	РЮ-43	ՄԻՆ-ՎՈԴԻ	РЮ-44	16.00	16.30
1234567	ՅԱԿ-40	14.30	16.00	РЮ-47	ՄԻՆ-ՎՈԴԻ	РЮ-48	18.00	19.30
1234567	ՅԱԿ-40	08.30	10.15	РЮ-17	ՍՏԱՎՐՈՊՈԼ	РЮ-18	11.45	13.30
--3-5-7	ՅԱԿ-40	14.45	16.30	РЮ-3	ՍՏԱՎՐՈՊՈԼ	РЮ-4	18.45	20.30
-2-4-6-	ՅԱԿ-40	09.00	10.15	РЮ-29	ՎԼԱԴԻԿԱՎԿԱԶ	РЮ-30	11.45	13.30

Գյումրի

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	Ժաման.	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	Ժաման.
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	06.00	07.30	РГ-7249	ԿՐԱՍՆՈԴԱՐ	РГ-7250	09.00	10.30
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	11.30	12.40	РГ-7245	ՄԻՆ-ՎՈԴԻ	РГ-7246	19.45	20.45
1-3-5-7	ՏՈՒ-134	08.45	13.30	РГ-920	ՄՈՍԿՎԱ	РГ-919	15.05	19.30
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	11.30	16.50	РГ-7245	ՍԱՄԱՐԱ	РГ-7246	17.50	20.45

** ժամանումը/մեկնումը հաջորդ օրը: *ժամանումը/մեկնումը 2 օր հետո:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմեք ՀԱ գրասենյակներ կամ Ձեր ճամփորդական գործակալին:

Travel Company "ARMINTERTOUR"

Armenia, Yerevan, str. Akopa Akopjan 2, tel. 22.24.50

«ԱՐՄԻՆՏԵՐՏՈՒՐ» ֆիրման շարունակում է կանոնավոր չվերթներ

ԵՐԵՎԱՆ-ԲՈՒՐԳԱՍ (ԲՈՒԼՂԱՐԻԱ)-ԵՐԵՎԱՆ

երթուղիով ամեն չորեքշաբթի:

Ցանկացողներին հնարավորություն է տրվում հանգստանալ հանրահայտ «Ձոլոտիե պեսկի» լողափում:

Շտապե՛ք, սեզոնը մոտենում է ավարտին:

Երեւան, Հ. Հակոբյան 2 (Մերգելյան ինստիտուտի դիմաց) եւ «ԱՆԻ» հյուրանոց, 622 սենյակ
Հեռ. 27-24-50, 27-20-07, 27-20-08, 59-46-22

A STYLE

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

- 3 տարվա աշխատանքային փորձ
- ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից տրված №09001 արտարժութային արտոնագիր

Առաջարկում ենք բանկային լայն ծիրի ծառայություններ ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց.

- Կարճաժամկետ եւ երկարաժամկետ վարկերի տրամադրում անշարժ գույքի եւ բանկարժեք զարդերի գրավի դիմաց
- Արտարժութային հաշիվների բացում եւ սպասարկում
- Անկանխիկ ավանդների ընդունում իրավաբանական անձերից դրամով եւ տարադրամով
- Կանխիկ ավանդների ընդունում
- Ներքին արտարժութային շուկայում տարադրամի առք ու վաճառքի գործառնություններ

ԸՆՏՐԵՔ ԱՊԱՀՈՎԸ

FPAB
FIRST PANARMENIAN BANK

Երեւան Զաքյան 8, հեռ. 583-114

ARMENTRUST

ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

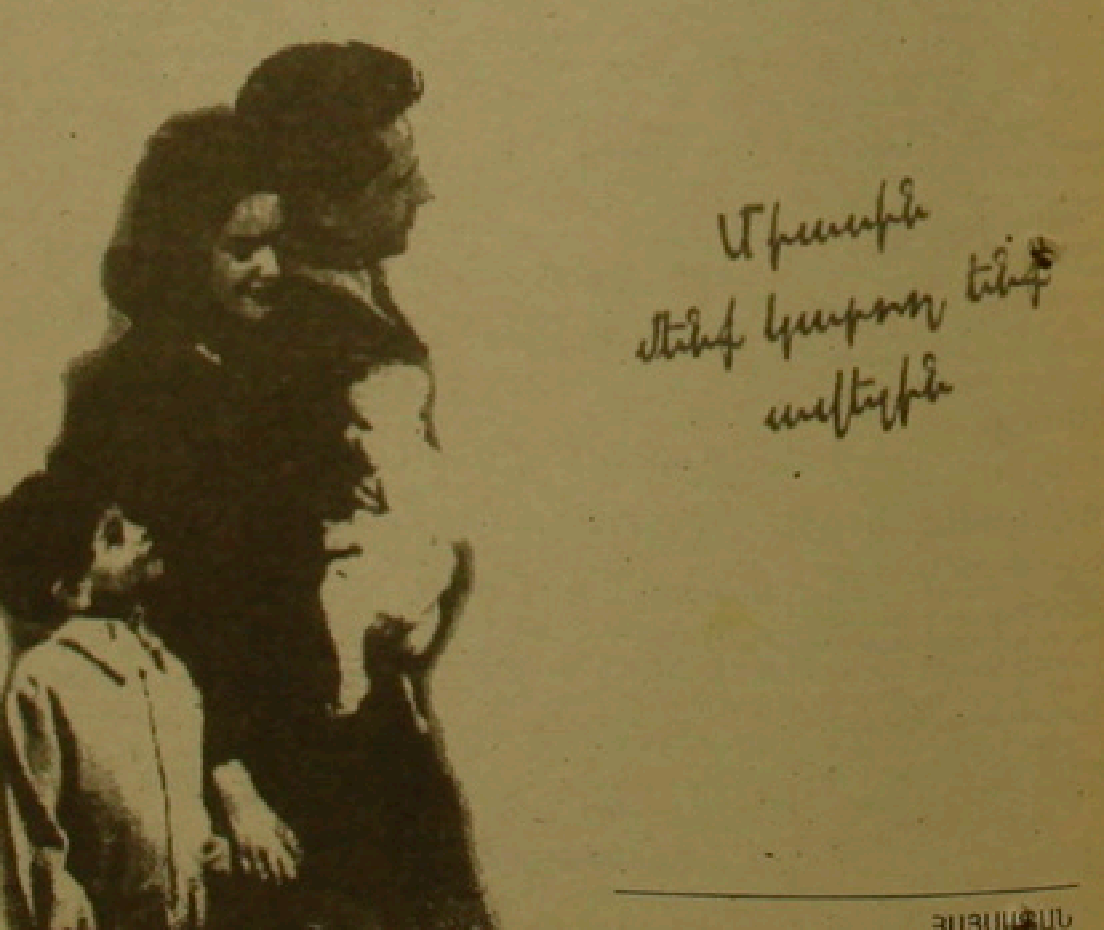

ՀԱՅԱՍՏԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ
ՍԱՅԱԹ-ՆՈՎԱ 27
ՀԵՌ. 58.67.18, 58.67.19
ՖԱՔՍ. (007 8852) 56.11.84

Երեւան 23 Արշակունյաց 2 · Գրանցման թիվ 65. · Տպաքանակը 5000 · Ստորագրված է տպագրության 14. 09. 1994 · Գինը՝ 10 դրամ

digitised by A.R.A.R.@